

Kronika Újezda

Újezdští odvedenci 1937. Nahoře čtvrtý zleva bratranec Blahoslav Hubáček. Věnuje Rozkopal St., Pozořice

Poslední chaloupka krytá slámou č. p. 95, majitelé František a Marie Mácovi postavená byla z tzv. kotovic, přestavena byla v roce 1950, stála už v roce 1805.

Rok 1923

- Starostou zvolen rolník Florián Mořic.

Rok 1924

- Zemský úřad v Brně schvaluje dar obce – pozemek na stavbu Dělnického domu (Adamova lůže).
- V kostele zřízeno elektrické světlo.
- Postavena lékárna „U naděje“ (lékárník Theodor Merlíček).

Rok 1925

- Dláždila se silnice od staré školy k Drkalovému a od nové školy k telnické cestě.
- 24. května byla slavnostně odhalena pamětní deska ruskému legionáři Vilému Blažkovi na jeho rodném domě.
- 28. září – světily se nové zvony – náhrada za odebrané v 1. sv. válce.
- 12. července byl v hostinci u Matoušů založen spolek Dělnický dům.

Rok 1926

- 14. března vyhořely v Rychmanově tři stodoly.
- 9. dubna opět požár – chlévy.
- 15. dubna shořela kůlna starosty.
- Byla vydlážděná silnice od staré školy (pošty) k Rychmanovu.

Rok 1927

- Postavena silnice u Dokoupilového, ke hřišti a k tržišti.
- Pojmenovány ulice a označeny novými tabulkami.
- Volby – starostou opět Mořic Florián.
- Zavedeny telefony.

Rok 1928

- Začalo drenážování pozemků.
- V Újezdu začala ordinovat zubní technička na dnešním zdravotním středisku v ul. Komenského.
- Byl zřízen betonový kanál od Zahájisk k Litavě.

Fotografie z roku 1940 – výstavba stolařství pana Popeláka

Objekt stolařství Oldřicha Popeláka, později budova kina; stavba před dokončením – rok 1944

- V červnu byla postavena silnice v Revoluční ulici.
- 15. července byl položen základní kámen na Dělnický dům.
- 15. října zahájila činnost Živnostenská záložna.

Rok 1929

- Přes sníh a závěje se nedalo projet.
- 1. února byla spousta sněhu a mráz 35 stupňů pod nulou.
- 13. května se bourá starý obecní dům.
- Postaven dělnický dům.
- 18. srpna postaven nový obecní dům.
- Slavnost hasičů, zkouška nové motorové stříkačky.
- V Rychmanově zřízen rybníček.
- Opraven kostel.

Rok 1930

- Obec koupila od Vymazala stodolu. Tu zbořila a na místě byl proti hřbitovu vybudován park.
- 1. června se začalo se stavbou měšťanské školy.
- Byl vydlážděn most přes Litavu a silnice od Revoluční k zastávce.
- Pan Vymazal postavil na zahradě porážku a 1. října se tam už poráželo.
- Sčítání lidu: 495 domů – 469 obytných, 2 234 obyvatel.
- 1. června – slavnostní otevření dělnického domu.

Rok 1931

- Začala se stavět silnice k Mohyle míru.
- V únoru padalo tolik sněhu, že se nedalo jezdit.
- V dubnu byly vysázeny lípy kolem obecního domu a staré školy.
- Byl zřízen park u mlýna a za hřištěm vysázeny akáty.
- Stavěla se silnice u nové školy ke Šternovu.
- 28. července při bouři shořel transformátor.
- 5. července odpoledne projížděl Újezdem prezident Masaryk. Víтали ho občané, sokoli a legionáři. Kvůli počasí se ale nezastavil.
- 27. září byly obecní volby.
- 8. listopadu byl zvolen starostou Stanislav Kalvoda.

Sokolské slavnosti rok 1929 – na horním snímku dorostenky, na dolním snímku ženy

Rok 1932

- 12. února bylo na obloze vidět tři slunce najednou a duha vytvořila celé kolo.
- 11. července byla velká bouře a silný déšť, krupobití zničilo celou úrodu na polích. Bylo hodně modrého ovoce a jablek.

Rok 1933

- Funkcionáři Dělnického domu se dohodli o jeho likvidaci, protože nestačili platit dluhy a úroky.
- 28. května byla na hrubé mši svatě slavnost svčení praporu Spolku křesťanského sociálního sdružení.
- 13. října byl v Újezdě generál Gajda. Pověsil věnec na pamětní desku legionáře Viléma Blažka, který padl v Rusku. Deska je na domě v Komenského ulici.
- 1. října byly v Újezdě automobilové hasičské závody. Vyhral sbor dobrovolných hasičů z Křepic.

Rok 1934

- 10. června byla slavnost 25 let trvání Sokola v Újezdu.
- 30. května přišel velký mráz. Zmrzly brambory, kukuřice a fazole.
- 1. srpna byl velký liják a silná bouře. Byly zaneseny silnice, příkopy a Vymazalova zahrada.
- Žně byly v době sucha, vypadalo tolik obilí, že podrůstky za mokra vyrostly tak velké, že i vymetaly. Jejich zrno pak zvadlo. Jeteliny se sekaly až pětkrát.
- *Bylo tolik hub, že 1 kilo hříbků se prodávalo za 50 haléřů.*
- Obec vysázela na podzim na pozemku „V dolách na chmelnici“ les.
- Pšenice za 1 q 160–180 Kč.
- Žito za 1 q 125–140 Kč.

	1914	1934
mouka pšeničná	40 h	280 h
chléb	28 h	250 h
brambory	8 h	40 h

Sokolské Šibřinky – Babský sněm

Rok 1931 – hody u „Palečků“. Dívka v kloboučku Mašová Anna, za ní Maša Ludvík (kovář) s manželkou Annou, vlevo Matula Rudolf (stolař) s manželkou Ludmilou a synem Rudolfem

vejce 1 ks	4 h	50 h
mýdlo	72 h	500 h
cukr	80 h	620 h
sůl	28 h	180 h
máslo	160 h	1 600 h
slanina	140 h	1 400 h
hovězí maso	100 h	1 200 h
slušná košile	200 h	3 000 h
slušný oblek	100 h	600 Kč

- Na podporu bylo vydáno:

poukázky na zboží	po 10 Kč	2 045
mléčenek	po 3,50	630
cukru	po 6,-	200 kg
uhlí	po 30,-	80 q
brambor	po 33,-	83 q
chleba	po 2,50	1 450 bochn.
- počet nezaměstnaných – 75 osob.
- V zimě ve škole děti dostaly mléko a chléb v hodnotě 1 000 Kč.
- Na mimořádných podporách vyplatila obec 2 533 Kč.
- Pro chudinský fond vyplatila 8 939 Kč.
- Na mimořádné nouzové práce 13 524 Kč.
- Na opuštěné děti 4 031 Kč.
- 8 žebračkám byla povolena pochůzka po domech týdně a před velkými svátky.
- Na Dělnický dům byla vypsána dražba za 112 000 Kč. Přitom odhad po výstavbě byl 500 000 Kč. Mnoho dělníků tak přišlo o peníze, které darovali, nebo půjčili.
- Byla zbudována silnice v Nové ulici (Lidická) a nádrž pro hasiče u sokolovny.

Rok 1935

Svatba Marie Mášové – provdané Skalníkové

Svatba sl. Bohušky Hanákové provdané Kalvodové

Rok 1936

- 11. února získala Raiffeisenka, Lidová jednota a Orel Dělnický dům za 112 000 Kč.
- V dubnu bylo položeno betonové potrubí do příkopu kolem kostela k mostu.
- Rok byl tak požehnaný na obilí, že se ani nevešlo do stodol. Přišel ale déšť a mnoho obilí přerostlo v mandelích na poli. Bylo hodně jetele, brambor a řepy.

Rok 1937

- Byl opraven hřbitov – nastavená zeď, nová brána a opravena komora.
- 14. září zemřel T. G. Masaryk – smuteční shromáždění.
- 28. října byl slavnostně odhalen pomník padlým v první světové válce s bustou Masaryka v parčíku u hřbitova.

Rok 1938

- Roste rozpínavost sudetských Němců, které chrání Hitler. V září bylo Rakousko obsazeno Německem.
- Byly vyřčeny pro nás nepřijatelné návrhy našich Němců.
- V dubnu už existují plány Fall Grun na útok na Československo.
- **20. května** byl zaznamenán pohyb německých vojsk k našim hranicím. Nařízena částečná mobilizace 1. ročníku záložníků, technických a speciálních oddílů.
- **29. srpna** byla schůze obecního zastupitelstva za účasti 29 členů. Byla provedena nařízená volba komisí, kterých bylo ustanoveno šest. Starostou obce byl zvolen František Cupák a byl jím až do roku 1945.
- **19. září** žádá vláda Anglie a Francie čs. vládu, aby odstoupila pohraniční oblasti s více než 50 % Němců Německu. Čs. vláda to odmítá. Anglie a Francie daly Benešovi ultimatum. Zvedá se vlna demonstrací – Neustupovat! Nekapitulovat!
- Hitler předává memorandum svých požadavků britské vládě, a ta je předává vládě Československa.
- **23. září** vyhlašuje vláda ČSR mobilizaci.
- **29. září** Mnichovská zrada.

Most rozbořen ustupujícími Němci 23. dubna 1945. Pomocí ruských vojáků postaven nový – provizorní.

Lékárna „U naděje“ po leteckém náletu – majitel Theodor Merlíček

Rok 1939

- V Újezdu byli všichni obyvatelé jednotní, volalo se: Nedáme se! Pak poklesl optimismus, přestali věřit v pomoc západu, projevovala se nervozita, Němci v Brně provokovali.
 - Na **přelomu října a listopadu** byli ve škole ubytováni vojáci pěšího pluku z Uherského Hradiště, vozatajstvo v selských usedlostech a na hřišti.
 - **5. listopadu** byla armáda demobilizovaná. Vraceli se vojáci z Újezdu a všichni tvrdili, že neradi opouštěli své postavení v betonových krytech na hranicích.
 - **30. listopadu** byl zvolen prezidentem Emil Hácha.
-
- **Leden** – do schůze obecního zastupitelstva nepřišli zástupci (7 lidí) KSČ – byla zrušena.
 - Německá mládež ze sladovny chodí v německých uniformách, za pasem mají krátké nožíky.
 - **14. březen:** usnesení Slovenského sněmu o vzniku samostatného Slovenského státu.
 - **15. březen:** Německo v šest hodin ráno obsadilo české země a založilo protektorát.
 - **17. března:** Němci mají v Brně slavnostní den – přijel tam Adolf Hitler.
 - Uvědomělí občané prchají za hranice připojit se k boji proti Němcům. Odchází i kronikářův syn **Vlastimil Chrást**, narozený 9. prosince 1907, jako kapitán čsl. letectva.
 - Jako další odešel **Miroslav Rozprým**, narozen 28. února 1920 – zahynul jako poručík čsl. letectva v Anglii při letu na ostrov Maltu v listopadu 1942 (viz kapitolu dokumenty).
 - **Gustav Nezhyba**, narozen v Újezdu 19. května 1918, se vrátil s americkou armádou v roce 1945 jako rotný čsl. obrněné brigády. **Vladimír Janko**, narozen 8. srpna 1917 v Nosislavi, absolvent vojenské akademie v Hranicích, odešel do Polska a Ruska. Za statečnost získal Leninův řád, vrátil se s armádou generála Svobody.
 - V kronice se hovoří také o statečnosti mlynáře Vladimíra Pecla, faráře p. Frant. Bébara a katechety Karla Gamby.

Dobrovolný sbor hasičů z roku 1901, činní členové byli – Máca Jan, Heilig Jan, Zapletal Josef, Jelinek Kašpar, Cupák František, Fojtl Matěj, Máca Kliment, Přerovský Jindřich, Kalenda Tomáš, Staňa Tomáš, Kozák Petr, Máca Severin, Hofírek Antonín, Janišťín Tomáš, Cupák Jakub, Matula Jan, Weber Florián, Blažek Petr, Maša Petr, Máca Tomáš, Jelinek Ondřej, Jurák František, Večeřa Matěj, Kugler Alois

Židé v Újezdu

Umučení občané z Újezdu

- Jako odvážný je hodnocen i tehdejší hostinský Šik na Matoušově hospodě. Při zákazu prodeje lihovin naléval Čechům, ale Němcům ne, *i když viděli, že u sousedních stolů Češi pijí.*
- Když přišel rozkaz odevzdání zbraní, bylo u nás sedm pistolí a revolverů. Okresní správě ale byly odevzdány zbraně pouze dvě. Ostatní byly uschovány, i když hrozila smrt celé rodině.
- V roce 1938 přivedl Leopold Vymazal do Újezdu Židy – bratry Saubermannovy. Měli trénovat klub SK Újezd (viz kapitola sport). Museli nosit hvězdu a styděli se.
- V lednu 1943 byli transportováni do Terezína a skončili v Osvětimi nebo v Dachau.
- Další Židé byli statkář Oskar Volf a Moravcovi, kteří měli na nádraží obchod s obilím a palivem. Všichni museli nosit hvězdu a skončili v koncentracích.
- **Emil Navrátil**, narozen 24. 6. 1896 v Doloplazích na Hané, byl umučen 16. 5. 1942 ve Steinu v Rakousku.
- **Václav Nechvíla**, narozen 25. 9. 1905 v Újezdu, vedoucí Dělnické tělovýchovné jednoty, umučen v Mauthausenu 19. 2. 1942.
- **František Rozkydal**, narozen 19. dubna 1888, tovární dělník, umučen 1. 6. 1943 ve Zwickau v Sasku.
- **Arnošt Sklenář**, narozen 2. 7. 1922 v Brně, stolařský pomocník. Byl chycen při útěku z nucených prací a 19. 2. 1943 umučen v Gross Rossen Strugau ve Slezsku.
- **Miloš Cupák**, narozen 2. 7. 1917 v Újezdu, klempířský pomocník. Při útěku z nucených prací zatčen a 15. 3. 1943 v Osvětimi umučen.
- Seznam občanů, kteří byli v koncentračních táborech je dlouhý. – V listopadu věnovala paní Eva Peclová, vdova po újezdském mlynáři, dům č. 310 a č. 450 ve Štefánikově ulici, aby jich bylo používáno jako starobince pro lidi nad šedesát let, jen z obce Újezdu.

Členy sboru dobrovolných hasičů v Újezdě u Sokolnic v roce 1927 byli – Rujbr František – starosta sboru, Florián Mořic – náčelník, Ondrůj Viktor – I. podnáčelník, Fabin František – II. podnáčelník, Formánek František – zbrojář stříkače, Maša Ludvík – zbrojář výzbroje, Zábřana Rudolf – pokladník, Štroblik Karel – vzdělavatel, Popelák Jan – člen, Kalvoda Jan – člen, Staňa Petr – člen, Kalenda Tomáš – člen, Haluza Rudolf – člen, Fiala Ferdinand – člen samaritní stráže, Rujbr Petr – člen, Paara František – člen, Horáček Ludvík – člen, Špaček František – člen, Erben Petr – člen, Štroblik Adolf – člen, Popelák Leopold – člen, Popelák Stanislav – člen, Kugler Jan – člen, Fabin Oldřich – člen, Večeřa Matěj – trubač, Doležal František – trubač, Vymazal Karel – člen, Jelinek František – člen

Rok 1940

- Válečná opatření: Rolníkům byly stanoveny dodávky mléka – kontingent. Obuv se prodávala jen na poukazy, které vydával okresní úřad na žádanky došlé z obce. Potravinové lístky byly zavedeny už v roce 1939.
- Po prázdninách 1940 byla zřízena jedna třída německé školy pro 14 žáků.
- *Přičinila se o to poštmistrová Kvapilová – Němka z Brna, která si vzala poštmistra z Otnic. Nakonec se znepřátelila s německým učitelem a ten ji udal pro poslech zahraničního rozhlasu a že má syna v Anglii. (Ten tam byl už v roce 1936 jako inženýr). Byla zatčena a do konce války byla v koncentračním táboře ve Svatobořicích u Kyjova.*
- 1. 10. byla nouze o potraviny a množství vydané na lístky bylo pro rodiny nedostatečné. Největší nouze byla ve městech – v Brně.
- 1. 11. byly zavedeny lístky na uhlí.
- 15. prosince byly zavedeny šatenky a přiděl dřeva.
- V březnu byla stanovena dodávka vajec – 60 vajec z každé nosnice.
- Odstraňovaly se sochy a památky, které připomínaly Československo.
- Proběhla revize knihoven. Z 1 826 svazků obecní knihovny bylo odstraněno 345 knih. Zakázané knihy byly přechovávány u jednotlivců. U ředitelky školy Adély Staňkové, u Karly Muricové a u vrchního četnického strážmistra Veselého. Hrozil za to trest smrti, ale četníci byli blahovolní.
- Z nařízení úřadu byl odstraněn nápis na škole T. G. Masaryka.
- V únoru těžce onemocněl dosavadní obecní kronikář, řídicí učitel Roman Chrást a novým kronikářem byla jmenována ředitelka školy Adéla Staňková, narozena 19. 11. 1891 v Újezdu.

Rok 1941

- Hlavní události roku: pasivní odpor Čechů, zastavení činnosti Sokola, vpád Němců do SSSR.
- Poznámky k počasí toho roku mají význam, protože ovlivnilo vývoj války:
- Tuhá a dlouhá zima, velká sněhová vánice na Nový rok a celý

Členy sboru dobrovolných hasičů v roce 1935 byli – Ondrůj Viktorín – starosta, Rujbr František – místostarosta, Šik Leopold – náčelník, Fabín Oldřich – místonáčelník, Erben Petr – místonáčelník, Maška Felix – jednatel, Novotný Martin – vzdělavatel, Paar František – I. zbrojiř, Maša František – II. zbrojiř, Kugler Jan – člen výboru, Jelínek František – člen výboru, Večeřa Matěj – trubač, Horáček Ludvík – samaritán, Kugler Jan ml. – člen, Doležal František – člen, Kalenda Ondřej – člen, Blažek František – člen, Formánek František – člen, Máca František – trubač, Maša Ferdinand – člen, Hofírek Arnošt – člen

leden mrazy až dvacet stupňů pod nulou. Ještě 8. března byl mráz -7 stupňů. V dubnu přišly velké zátopy. Řeka Cezava měla vodu s ledovou tříští po okraj břehů. Sklepy v Nádražní a Štefánikově ulici byly plné vody.

- V Habeši bojoval jako důstojník anglické armády újezdský rodák ing. Ludvík Kalvoda.
- Sokol byl stále střediskem odporu. Starostou jednoty v Újezdu byl bratr František Cupák, náčelníkem br. Karel Zapletal, náčelnicí sestra Božena Večeřová-Otřísalová, vzdělavatelkou s. Adéla Staňková, župním důvěrníkem br. Karel Pilný. Hrála se divadla a operety.
- 13. dubna, na neděli velikonoční, dostala četnická stanice rozkaz zabezpečit jmění Sokola a zastavit jeho činnost. Soupis jmění byl předán četníkům, pouze kino mohlo hrát dále.
- Po Mnichově, kdy byla zabrána Hustopeč, přestěhoval se okresní úřad nejdříve do Židlochovic, od února do Klobouk u Brna.
- *V lednu byl nešťastnou náhodou usmrcen elektrickým proudem zemský prezident a předseda zemské školní rady Dr. Jaroslav Čaha. Jeho nástupcem se stal Němec Dr. Karel Schwabe. Jeho matka Marie byla dcerou zdejšího hostinského Antonína Heiliga, který se přizženil z Palavy do Újezdu. Vzal si dceru hostinského Jana Jahody – Jenovefu. Byl to potomek újezdského rychtáře Kašpara Jahody, celolánika na čísle 62, který si pak koupil hospodu Rathaus proti kostelu. Dr. Karel Schwabe byl nejvyšším pánem na Moravě a ke konci okupace dokonce rivalem Hermanna Franka. Po válce byl odsouzen k trestu smrti.*
- V červenci 1941 uznala Británie československou vládu. Byly zavedeny žňové hlídky k ochraně úrody na polích a ve stodolách. Rolníci přebytky ukrývali a později draho prodávali.
- Nový říšský protektor Reinhard Heydrich vyhlásil stanné právo. V Brně bylo v Kounicových kolejích popraveno 88 lidí a 256 zatčeno. Nenávist k Němcům rostla.

Osvobozování Rychmanova. Vojáci sov. armády ubytovaní u pana Otakara Nesnídala v Rychmanově č. 679

Ruská telefonistka v zahradě u Nesnídalů Rychmanov 679. Při osvobozování Újezda byla zabita

Rok 1942

- V lednu a únoru byly velké mrazy a spousta sněhu. Pokračuje sbírka teplého šatstva pro vojáky v Rusku.
- Ve školách je nedostatek topiva – od vánoc až do 4. března se nevyučuje.
- Byla zrušena živnostenská škola, v budově národní školy byla zřízena jedna třída mateřské školy a jejím správcem byl učitel František Navrátil.
- Měšťanská škola se stala čtyřtřídní a navazuje na čtvrtou třídu školy obecné – odpadá devátá třída. Výběrová škola může přijmout jen 35 % žáků.
- Dobrovolně odchází do důchodu ředitel školy Karel Pilný a odpovědnost musí převzít nejstarší člen učitelského sboru – Adéla Staňková.
- 7. dubna byly odebrány z kostelní věže zvony na válečné účely. Zůstal jen jeden.
- 25. května byl pohřb **Emila Navrátila**. Zemřel v koncentračním táboře ve Steinu v Rakousku. Rakev byla převezena do Sokolnic. V sobotu před pohřbem byla předvedena na četnickou stanici ředitelka školy a řídící učitel. Bylo jim sděleno, že se pohřbu nesmí zúčastnit žádný školák. Dospělých ale přišlo mnoho.
- **27. května přišla zpráva o atentátu na Heydricha** – nastala hrůza.
- 1. června byla obec převedena do okresu Brno-venkov.

Rok 1943

- Čechům byly přiznány minimální přídělky. Němci mají mnohem větší. Obcím byly stanoveny nucené dodávky.
- Při útěku z Německa z nucených prací byl po třetí chycen **Miloš Cupák** a umučen 15. března v koncentračním táboře v Osvětině. **Arnošt Cupák** byl umučen 19. února v koncentračním táboře Gross Rossen.
- Nejvíce byl totálním nasazením poškozen ročník 1921. **Miroslav Máca** zemřel po návratu ve 23 letech.
- Ze všech rádií byly vymontovány krátké vlny a na každém byla povinně cedulka, že poslouchání cizích stanic se trestá smrtí.

Touto větou seřizeme i my vyprávění o začátcích kopané v Újezdě u Brna, neboť spočátku to tak trochu posvátí jsou, i když se čnese od důkazu nezvratného. Fotografie pocházející z r. 1927.

Kdo z nich
ještě žije?

Koutný Jiří, Vymazal Leopold, Světlík Jeroním, Strýček Bohumil,
Chrást Vlastimil, Novotný Ludvík, Štěpánek František, Staňa
Alois - Staňa Petr, Felman Rudolf, Slezák Rudolf -

Na této fotografii je nám představeno jedenáct borců oděných
do slavných zelenobílých dresů. V třetí řadě stojí i posádka
mecenáš újezdské kopané pan Leopold Vymazal, místní řezník a
uzenář. Když tedy na začátku fotbalové dráhy byly povolány barvy
zelená a bílá.

Zelená : zemědělství - mládí - pokrok

Bílá : čest - čistota - spravedlnost

Barvy, které posádce vyhrávaly i prohrávaly, které rozdávaly
radost i slzy, veselí i smutek a které měly i nepřímý vliv na

Kopaná v Újezdě u Brna
1927

První naši fotbalisté

Dresy - barva, význam

- Ve škole se 8 hodin týdně vyučuje němčina, která začíná už v první třídě.
- 17. dubna zemřel v 17 letech jedináček **Jaroslav Trávníček**. Při opravě kotle v brněnské Zbrojovce mu byl promáčknut hrudník.
- 8. srpna vyprovázela **Anna Švarcová** ženicha. U sokolnické cihelny šlápla na spadlý drát elektrického vedení a zemřela ve věku 26 let.
- Když byla zastavena činnost Sokola, vytvořili herci sdružení „Osvěta“, kam se přidali i Orlové, dělnická mládež a hasiči. Hrál se mnoho divadelních her.
- Je málo potravin a topiva.
- Jsou již páté válečné vánoce. Prázdniny na školách byly prodlouženy do 11. ledna.

Rok 1944

- Všude je zatmění, pouliční lampy nesvítí. Mnoho občanů mělo chřipku nebo angínu.
- 25. ledna strojní zámečnický **František Formánek** nastupoval u nádraží do tramvaje, v tlačnici spadl mezi vozy a byl na místě mrtev. Bylo mu 31 let.
- Byla zavedena civilní protiletectká obrana. V úřadech a školách jsou bedničky s pískem a háky. Letecké poplachy se vyhlašují sirénou nebo zvoněním. Ve sklepích jsou kryty. Spojenečtí letci útočí na lokomotivy.
- 25. srpna byl americký nálet na oblast Brna. Byly těžce poškozeny Židenice, Kuřim a Líšeň, oběti byly i na lidských životech.
- 20. listopadu v poledne byl letecký nálet na Brno, Hodonín, Zlín a Přerov.
- 26. listopadu byla na místním hřbitově **pochována Ludmila Eliášová** se 6letou dcerou a 3letým Pepíčkem. Zahynuli v krytě na Starém Brně.

Florián Oldř., Píše František, Voděra Jaroslav, Kašprovský Jiří, Maška Jan, Krejčí Vladimír, Janišťin Ludvík, Krejčí Vojtěch, Staňa Jan, Krejčířik Václav, Kalvoda Antonín, Tůma Ludvík, Roblík Vojtěch, Kalvoda František, Pokorný Ladislav, Šafařík Karel

Kalvoda F., Šafařík K., Píše F., Krejčí V., Maška J., Fobin O., Kalvoda A., Krejčí Vl., Tůma L., Vykouřil F., Pokorný L.

Rok 1945

- Lidé zakopávají a zadržávají cenné věci, kdyby museli opustit své domovy. Mnoho mladíků odešlo na zákopové práce na východní Moravu.
- Žáci přicházejí do nevytopených tříd a dostávají jen úkoly na doma.
- Ve škole bydlí 16 německých učňů, kteří pracují ve zbrojovce na sladovně.
- Koncem února jsou obě školy vyklizeny a přijíždí 900 mladých s vedoucím „kuratoria“ ve vojenských uniformách.
- V únoru přicházejí zástupy zákopníků s rýči a motykami. Dělají zákopy na Staré hoře a ke Kobylnicím. Mnoho se jich hlásí k lékaři a MUDr. Leo Stoklasa jich hodně uznal práce neschopnými. Práce na zákopech byla rušena nálety ruských letadel. V dubnu je Rudá armáda u Hodonína.
- Německé vojsko se ubytovalo v obou školních budovách a zabavují jízdní kola. Odpoledne nechali vybubnovat, aby majitelé kol je dali k prohlídce do Sokolovny. Tak Němci získali asi stovku kol.
- V neděli **8. dubna** Němci odjeli. Odpoledne byl velký nálet na Brno. Byl zabit **Vladimír Bubeníček**, úředník Baťových závodů ve Zlíně, syn krejčího Huberta Bubeníčka a byl pochován v Újezdě.
- **9. dubna** přijíždí velký transport německého vojska. Oddíl se 150 ruskými zajatci je umístěn v měšťanské škole, na hřišti školy je vyvařovna. Vaří se v kotlích, naši občané podstrkují Rusům chleba.
- **10. dubna** je zastaveno vyučování a komise zjišťuje škody na budově za 10 000 Kč. Na školním hřišti ryjí ruští zajatci latríny.
- **11. dubna** se řadí zákopníci u škol a s hudbou pochodují k nádraží.
- Lidé si budují skrýše na potraviny, šatstvo, obuv a cenné předměty.
- **12. dubna** ráno letí velké svazy spojenců na Brno. Za chvíli je slyšet strašné detonace, drnčí okna. Celý den jsou vyhlašovány poplachy. Odpoledne se koná pohřeb zabitého **Vladimíra**

Kopaná rok 1956 – (stojící) Ladislav Krejčí, Oldřich Fabín, Jaroslav Voděra, Ludvík Tůma, Vojtěch Roblík, Kupka Jan, Antonín Kalvoda a jeho syn Antonín, (vpředu) Jakub Schlesinger, Jan Maška, František Kalvoda, Vojtěch Krejčí. Zápas Újezd–ČKD Blansko 4 : 0

Kopaná 1957 – dorost – (stojící) Miroslav Buček, Josef Haluza, Jiří Šimoník, Václav Tichý, Josef Staňa, Oldřich Fabín (trenér), (vpředu) Jaroslav Drápal, Miroslav Tichý, Stanislav Kugler, Josef Rozprým, Ladislav Popelák, František Pecl

Boje o osvobození Újezda

Bubeníčka a výměnkáře **Petra Murice**. V domě Na zelném trhu zahynuly tři **děti Čermákovy**. 13letá Jitka, 5letý Břetislav a v nemocnici 2letý Ivánek.

- **13. a 14. dubna** jezdí i v noci po silnici k Brnu maskované vozy, auta a motorky.
- Vojáci ženou stáda dobytka a lidé k nim běhají s kbelíky podojit krávy. Němci dávají za bochník chleba šicí stroj, za jídlo slivovici, plnicí pera a hodinky. Tak prchá „Herrenvolk“. Padl Hodonín.
- Lidé se ukrývají ve sklepích. Největší kryt byl pod bývalou lisovnou č. 17, kde se ukrylo na 600 lidí. Druhý velký kryt je lisovna u Zapletalů č. 11. Tam se slézalo po 8metrovém žebříku.
- **Od 15. do 23. dubna** bylo na Újezd 26 leteckých náletů. Rusové nepoužívali těžké bomby, aby neponičili tolik stavení.
- **13. dubna** v pátek obsadilo Újezd asi 4 000 Němců.
- **15. dubna** – neděle, mezi 13. a 14. hodinou záutočila sovětská letadla. V 15 hodin pohřeb dětí Čermákových. Průvod jde kolem domů, po silnici prchají Němci. Rusové ostřelovali německé vozy a kulometry v parčíku u hřbitova. Lidé se z pohřbu rozprchli.
- O 20. hodině odjíždějí z obce Besarabští kolonisté, kteří roku 1942 zabrali tři velké grunty v Újezdě a jeden v Rychmanově. Byly to rodiny Němců z Besarabie.
- Večer jsou na obzoru vidět rakety směrem od Pavlovských kopců.
- **16. dubna** – pondělí. První den válečných hrůz. Němci prchají, lidé jsou v krytech, nad Újezdem se vedly letecké souboje.
- **17. dubna** – úterý. Před čtvrtou ranní je slyšet hukot blížících se letadel. Jsou slyšet detonace, sypou se skla z oken.
- Hoří u Doležalů č. 76, u Kuglerů č. 9 a u Zobalů č. 42. Hasiči nemohou zasahovat se stříkačkou. Hasí jen sousedé.
- V 19 hodin je další velký nálet.
- **Tento den bylo zabito pět našich občanů:** Bernard Cupák, 45 let, rolník, Vilém Balon, starý tovární dělník, Bohumila Pirochtová – na prahu svého domku v Lidické ul., Halina Priles, ruská dívka,

Pohlednice Újezd u Brna. Kostel sv. Petra a Pavla a trafika

Kaple sv. Antonína

kteřou si jako nevěstu přivezl z Německa z nucených prací Stanislav Kroupa, Oldřich Král, 16 let, absolvent měšťanské školy.

- **18. dubna** – středa. V noci je slyšet dunění vozidel na silnici k Sokolnicím. Obě školy jsou přeplněny vojskem, které je taky v domech, v průjezdech a ve stodolách. Hoří u Franklů č. 222. V noci se v krytech lidé budí bombami a střelbou.
- **19. dubna** – čtvrtek. Ráno lidé spěchají pro vodu a snídani. Jsou pohřby, kde jde s knězem jen malá skupinka. Obřady jsou tiché a rychlé. Němci ujíždějí. Hoří u Vincence Stani č. 286, Ondřeje Jelínka č. 238, Arnošta Floriána č. 7, Františka Kuglera č. 9 a Jana Šimoníka č. 236.
- **20. dubna** – pátek. Lidé v noci i přes únavu špatně spí. Na hřbitově pochovávají šestou oběť války – dělníka Václava Konečného. Nikdo si netroufá doma vařit oběd. Dobytek se poklízí jen ráno a večer.
- Odpoledne hoří už podruhé u Vincence Stani č. 286, pak u obchodnice se střížním zbožím Alžběty Staňové č. 330. Shořela celá budova i se zbožím. Také u rolníka Františka Kuglera č. 8 byla zničena celá hospodářská usedlost.
- Němci rekvírují koně, dobytek, vozy...
- **21. dubna** – sobota. Je ještě hůře. Střelba je hlučnější a bližší. Jsou hluboké krátery po granátech. V Malé trati za Revoluční ulicí se pase a ničí úrodu asi 400 kusů hovězího dobytka.
- **22. dubna** – neděle. Nejsou bohoslužby, ani nedělní oběd. Někde zbývá jen chléb. Přes Hodonín, Hustopeče a Židlochovice pronikají k Újezdu oddíly maršála Malinovského, aby dobyly Brno. Na Rychmanově táboří německý trén – asi 400 koní.
- **23. dubna** – pondělí. V pět ráno projely od Bošovic k Sokolnicím těžké obměněné německé tanky. Od Měnína přiletělo 27 sovětských letadel. Letecká palba trvala 3 hodiny. Vznikly požáry: Pavel Fabin č. 226, Jakub Cupák č. 405. Oba domy vyhořely do základů. Němci nechali stát vozy trénu a lidé rychle nosili domů pytle ovsu. I fara dostala několik zásahů. Další požáry: u trafikanta Josefa Kosíka a u výměnkáře Jana Kalvody v Legionářské ulici. Odpoledne byla pěchota v sádku, dělostřelectvo za rychmanov-

Památník T. G. Masaryka

*Odstraněný pomník Klementa
Gottwalda v Újezdě u Brna po
roce 1990*

ským mostem a pěchota v zákopech od Újezdu k žatčanskému mostu. Kulometná hnízda byla i na kostelní věži. Kolem 13. hodiny zničili Němci tři mosty přes Cezavu – most u Žatčan, za Šternovem a u Rychmanova. Němci začali plenit obchody. U Bati rozbili dveře a vyhazovali ven krabice bot.

- **První ruský voják** se objevil v půl třetí odpoledne ve Šternově. Byl Němci zastřelen. Pak přišli další rudoarmějci. Lidé jim ukázali jediný most, který Němci nezničili, protože o něm nevěděli – most za Rychmanovem ke mlýnu. Rusové obsadili Komenského ulici a ulici Mlýnskou po Dělnický dům. Obsadili Šternov a u lékárny narazili na odpor. Lékárnu Němci zdemolovali a vypálili. Ke mlýnu stále přijížděly kaťuše, děla a tanky, shořela sladovna. Němci, kteří nestihli utéct, se skrývali po stodolách a sklepech u domácích lidí. Druhého dne byli likvidováni.
- **24. duben – den osvobození Újezdu.**
- Na svátek svatého Jiří Rudá armáda osvobodila celý Újezd, Měnin a Telnici. Němci ustoupili do Sokolnic.
- Zahynuli dva naši občané: **Jan Fianta**, hodinář v Komenského ulici a **Vladimír Staňa**, ve věku 34 let.
- Ustupující Němci všechno ničí. Sladovnu, která měla v hořejších místnostech skladiště ovsu a ječmene, dole zabrala prostory Flugmotorwerke Ostmark. Vyráběly se zde pumpy do letadel. Bylo zde nasazeno 2 000 lidí. Zničen byl sokolnický cukrovar a železniční most na trati Brno – Přerov.
- Ještě po ústupu provedli Němci nálet na Újezd. V Revoluční ulici byl zabit v hloučku dětí 13letý **Jaromír Koutný** a těžce zraněna jeho 10letá sestřička Miluška (utržená pravá ruka a zraněný hrudník). V dnešní Lidické ulici byla zabita Josefa Káňová se sedmiletou dcerkou Jaroslavou.
- Na hřbitově, u kostela, v zahradách i na polích byli pohřbeni padlí rudoarmějci. Všude jsou těžké stopy války. Je cítit spáleniště.
- Rychle se začalo všechno obnovovat.

Po bojích

Divadlo Sokol – K. Čapek Loupežník, Tulák – opereta, Paní ministrová – činohra, TJ Sokol

Revoluční národní výbor (RNV)

- Původně vznikl ilegálně už v roce **1943** z popudu okresního výboru v Brně. Po válce výbor pracoval v kanceláři obecního úřadu. Měl 15 členů a později byl rozšířen o dva zástupce Šternova a Rychmanova. Předsedou byl zvolen Karel Janistin, mědikovec v Komenského ul. č. 98, narozen 1895.
- Zneškodňovalo se velké množství nevybuchlé munice.
- O to se zasloužili Stanislav Ryvola a Ludvík Trbola. Ryvola byl při této práci těžce zraněn. Zneškodnili kolem 300 leteckých bomb, 200 dělových granátů a 60 šrapnelů „G“, 180 protipancéřových granátů, 80 pancéřových pěstí, tři granáty o váze 180 kilo. Bylo nalezeno 600 minometných nábojů a 400 ručních granátů.
- 1. máj – všichni se připravovali na Svátek práce. Celodenní program byl pěkný a účast hojná.
- 8. května přišli do měšťanské školy Rusové oznámit, že v obou školách bude zajatecký tábor. Nařídili, aby ve čtyři ráno 60 mužů vyklidilo obě školy. V obecné škole byli němečtí důstojníci, v měšťanské zajaté mužstvo.
- Ve 2 v noci se ozvalo dunění děl a palba, takže všichni měli strach, že se Němci vrací. Bylo to ale na oslavu.

Je mír! Němci kapitulovali

- Obcí prochází průvod s hudbou a volají slávu spojencům, Ruské armádě, Československé republice a Dr. E. Benešovi. Večer byl lampiónový průvod. Dívky šly v krojích, chlapci s hesly, zachráněnými prapory a mapou ČSR. Na náměstí měl projev Josef Hrubeš a Rusové vystřelovali rakety.

Obnova

- Občané pracují na polích, opravují poškozené a rozbité domy. Ze 639 obydlených domů vyhořelo při bombardování 24 stavení, 7 bylo zničeno úplně, 14 těžce poškozeno, 153 lehce, u 6 usedlostí byly zničeny i hospodářské části stavení.
- Ze 2 371 obyvatele přišlo o život 10 lidí, škody jsou odhadovány na 8 milionů. Na obecním majetku 426 890 Kč.

Budova Masarykovy měšťanské školy

Rok 1947 – učitelé Masarykovy měšťanské školy (stojící) Noskai, Jánoš, Ryba, Štroblík, Valíček, (sedící) Matulová, Staňková, Pilný, Jakubcová, Jochmanová

- **12. května – sobota.** Ze škol se stěhuje zajatecký tábor. Večer přijíždí rumunské vojsko – 1 050 mužů, 80 koní. Celkem bylo v Újezdu na 4 000 vojáků.
- **20. května – neděle.** Na náměstí je slavnostní polní mše. Jsou letnice. Účastní se ruské i rumunské vojsko se dvěma generály. Opravuje se a staví elektrické vedení, je málo petroleje.
- 7. června už elektřina funguje, lidé poslouchají rozhlas.
- Spojení s Brnem je ještě přerušeno. Lidé chodí do práce pěšky nebo jezdí na kole. Byli se podívat na Brno po válce – dá se to vůbec opravit?
- 22. června se koná průvod s hudbou na paměť 4. výročí napadení SSSR Německem.
- **Oběti na životech:** 49 rudoarmějců a 11 našich občanů.
- Někteří brněnští velkoobchodníci si v Újezdu ukryli zboží. Na č. 4 (Bohumil Haluza) byl velký sklad smaltovaného zboží, bylo rozprodáno občanům. Textilní zboží za několik milionů ukryté v domě č. 244 a 558 bylo většinou rozkradeno občany.
- Tábor pro Němce byl v obci zřízen na 14 dní, rudoarmějci tu byli ubytováni 4 neděle, 7 týdnů tu bylo 1 000 rumunských vojáků. Obě armády pomáhaly při stavbách a úpravách. Rudoarmějci provedli přestavbu mostů do Rychmanova a za Šternovem.
- 17. května 1945 žádá MNV naše přidělení do okresu Brno-venkov. Židlochovice zůstaly jako okres soudní a berní, jako okres jsme však byli přiděleni do Hustopeče.
- Pro lepší spojení vznikla autobusová linka ČSAD: Újezd, Židlochovice, Hustopeče a Mikulov.
- Jatka byla obnovenou smlouvou s firmou Rajmund Vymazal pod správou obce až do roku 1949.
- Hroby padlých rudoarmějců byly na různých místech, ale ruské velitelství nařídilo, aby byli pochováni na jednom místě. V nocích 29. a 30. července byli exhumováni, těla uložena do rakví a pochována v průčelí hřbitova. V zimě pak byli tito padlí převezeni na společný velký hřbitov do Ořechova.

Okrskové cvičení v Újezdě rok 1947. Mladší žákyňe – vedoucí Čeňka Floriánová

Rok 1947 – 15. června. Ženy na „Župním sletě v Brně“

Nové názvy ulic

- Jánské náměstí bylo přejmenováno na Stalinovo, Nádražní ul. na ul. Dr. Edvarda Beneše, Školní na ul. Zdeňka Nejedlého, Nová na Lidickou ul., Mlýnská na Štefánikovu.

Odsun Němců

- Po válce zůstalo u nás 28 Němců, kteří se ke své národnosti dále hlásili. Do Německa jich bylo odsunuto 16. Tři Němci zemřeli, jeden spáchal sebevraždu, 2 odjeli dobrovolně do Rakouska a 3 zůstali trvale v Československu. Jejich majetek byl zkonfiskován, rovněž majetek některých našich fašistů, zrádců a kolaborantů. Vše bylo dáno pod národní správu.
- Majetek židovské rodiny Wolfových ve Šternově č. 1 byl rovněž zkonfiskován. Jeho majitelé – Oskar, Irmgarda a Františka Wolfovi zahynuli za okupace v koncentračních táborech.
- V květnu roku 1945 byl založen Svaz české mládeže – ČSM. Předsedou byl Frant. Máša, jednatelem Václav Rozkydal. Do konce roku mělo ČSM asi 60 členů. V roce 1946 byl předsedou Václav Rozkydal, na podzim Jan Kochlík.
- Hodně hráli divadlo v dělnickém domě.

Rok 1946

- Po odsunu Němců začalo osídlování pohraničí. Z Újezdu se odstěhovalo celkem 14 rodin, většinou na jižní Moravu, okres Mikulov, menšina na sever Čech. Všichni tam zůstali, vrátil se jen Petr Haluza ze Strachotína.
- MNV se stará o náhradu válečných škod podle zákona 161/46 Sb. Škody byly milionové. Náhrady obdrželo 155 osob.
- 20. ledna byl založen Svaz protifašistických bojovníků v Újezdu. Členy byli legionáři z I. světové války, odboj z II. sv. války, zahraniční vojáci a vězňové z této války.
- Svaz československo-sovětského přátelství (SČSP) byl založen 22. března. Prvním předsedou byl Tomáš Rozkydal. Od 28. března 1948 vedl odbočku přítel Viktor Parč.
- Pozemková reforma: Od 4. března 1946 je utvořena Místní rolnická komise. V květnu 1946 přidělila místním občanům

Rok 1950 – svěcení kříže. Kříž umístěn na Kříbech poblíž kaple sv. Antonína

Oltář v kostele Petra a Pavla v Újezdě u Brna

89,72 ha půdy a budovy. Komise pracovala do 14. března 1948.

- 17. května se u Mohyly míru konala Slovanská družba. Za Všeslovanský výbor v Moskvě se zúčastnil jeho předseda generál Gundorov. Přijeli sovětsští básníci a spisovatelé: Maxim Rylskij, Nikolaj Tichonov a Konrád Krapila.
- Hosty vítal předseda zemského cizineckého svazu Dr. Gregorov. Zúčastnili se zástupci Polska, Jugoslávie a Bulharska.

Volby 26. května

- Jako obec okresu Hustopeče jsme byli v 15. volebním kraji. K volbám v místnostech obou škol přišlo 1 573 voličů. Platných hlasů bylo 1 564.

Výsledky:

1. KSČ	535 hlasů	11 mandátů
2. ČSL	533 hlasů	10 mandátů
3. ČSD	217 hlasů	4 mandáty
4. ČSNS	279 hlasů	5 mandátů
Celkem	1 564 hlasů	30 mandátů

- 30. června se konala 1. schůze nového MNV.
- Předsedou byl zvolen za KSČ Josef Šutera, 1. náměstek za ČSL Arnošt Matula, 2. náměstek za ČSNS Karel Zapletal. Bylo zvoleno 10 členů rady MNV.
- Fond národní obnovy získává peníze z konfiskací domů a polí v obci.
- Na žádost občanů byl dům č. 89 v Nádražní ul. (konfiskát po Němci Lichtblauovi) přidělen na budovu mateřské školy. V roce 1947 byla provedena jeho adaptace nákladem 120 000 Kč
- 9. května 1946 ke Dni vítězství byl odhalen nově upravený památník v parku naproti hřbitovu. Byla zakoupena nová busta T. G. Masaryka a jména padlých hrdinů I. světové války byla doplněna jmény obětí II. světové války. Náklad na restauraci činil asi 40 000 Kč.

Draní peří – Fr. Nesnídalová, p. Švandová, p. Trbolová, J. Krbílková, K. Zavadilová, K. Nesnídalová

Polní práce – Matěj Makovský

Rok 1947

- Byla uzákoněna dvouletka – Dvouletý hospodářský plán 1947–48.
- U nás bylo rekonstruováno 30 domů a postaveno 6 domů nových.
- V tomto roce byla naše republika postižena neobvyklým, katastrofálním suchem. Byly postiženy obiloviny, píce, píce, okopaniny a lesy. Padl také dobytek ve chlévech a první déšť přišel až v listopadu.

Rok 1948

- 25. únor – Vítězný únor znamenal změny i v obecním MNV. Byl vytvořen Akční výbor Národní fronty. Čtyři měsíce se nekonaly schůze rady ani pléna MNV. Občanstvo se překotně hlásí do KSČ.
- 1. máj – velké oslavy. Průvod asi 1 400 lidí.
- Byly uděleny diplomy nejlepším pracovníkům závodů, jelo hodně alegorických vozů, ve škole se konala výstava Junáka, večer se v Dělnickém domě hrála Synkova truchlohra Lidice. Ve volbách 30. května byla nejsilnější KSČ.
- Na MNV zůstalo 18 starých členů, 12 jich bylo vyměněno.
- Všechny tři obce žádají připojení k okresu Brno-venkov. Zemský národní výbor ale změnu zamítá.
- Sokol – po únorových událostech byla sjednocena tělovýchova a zvětšil se počet členů. Sokol byl spojen se sportovním klubem, a tak přibyl odbor kopané (viz kapitola sport i dále).
- XI. všesokolský slet. Náviku žactva dorostu i členstva byla věnována pozornost již v roce 1947. Asi 120 členů odjelo na slet 1. července, počasí ale sletu nepřálo.
- Na hřišti Jednoty se hraje házená, kopaná, odbíjená, košíková a cvičení gymnastiky. Dramatický odbor sehrál mnoho divadelních her.
- Kino v Újezdu bylo původně majetkem Sokola. Znárodnovacím dekretem se stalo součástí národního podniku „Československý státní film“.
- Rok 1948 byl rokem 100. výročí zrušení poddanství a 600 let trvání Karlovy university.

Sokolské Šibřinky – ráz – Byl jednou jeden král, Tančíme staletími

Rok 1949

- Leden – nástup do 1. roku Gottwaldovy pětiletky.
- Ústava 9. května – republika rozdělena na 19 krajů, každý na několik okresů. Naše obce jsou odděleny od bývalého okresu hustopečského a přiděleny k nově vzniklému okresu slavkovskému.
- ONV Slavkov u Brna má 260,35 km čtverečních a 33 525 obyvatel.
- Jednotný svaz českých zemědělců JSČZ byl ustaven po místní rolnické komisi od 14. března 1948.
- Výbor měl 8 členů, předsedou se stal Jaroslav Matula. Členů celkem bylo 52.
- 5. října byly vykoupeny pozemky farního úřadu v Újezdu. Fara vlastnila 26,04 ha orné půdy. Obec dostala 4,52 ha a do správy 18,37 ha. Musela odvádět nájemné KNV až do polovice roku 1950. Faře zůstalo 3,80 ha pozemků.
- Počátkem roku firmu Borovička Fr. – obchod se dřevem, převzala „Dřevona“. Podnik Vymazalových Masna a mlýn Vladimíra Pecla převzaly Středomoravské mlýny.
- **Znárodnění platilo od 1. ledna 1948.**
- Mateřská škola: od 1. 9. 1940 se vyučovalo v budově obecné školy, správcem byl řídící učitel Fr. Navrátil až do roku 1949, kdy byl upraven konfiskát v ul. Dr. Edvarda Beneše – dnes Nádražní č. 89. Při 3 odděleních byla ještě první třída na obecné škole. Přístavba nové třídy byla provedena roku 1951 na dvoře č. 89 a spojena s budovou umývárny. Nákladem 170 000 korun. Ředitelkou školy byla Fr. Mášová.
- Národní školu bylo po osvobození nutno opravit. Škody způsobené na ní válkou byly odhadnuty na 110 770,- Kč.
- Roku 1947 byla budova opět opravena nákladem 145 594,- Kč.
- **Měšťanská** – nyní střední škola. Stát převzal i její hospodaření. Už nic nevytěhuje od obcí školního obvodu. Rozpočet MNV určil pro školu 120 000 Kč. Byly provedeny úpravy tříd a nalakován veškerý školní nábytek. V suterénu budovy byly vybudovány šatny a zavedeno **přezouvání žáků**. **Stravování žáků** si vyžádalo úpravy v suterénu. Jako mimořádnou podporu získala škola

Dělnický dům v Újezdě

Fotbalové mužstvo sestavené z poslanců Místního národního výboru. Miroslav Rozkydal, Vlastimil Máša, Josef Šutera ml., Jan Maška, Alois Jurák, Vojtěch Roblík, Ludvík Spáčil, Miroslav Buček, Antonín Kalvoda, Emil Holub, Jaroslav Kalvoda, Ladislav Krejčí, Josef Šutera

Pozvánka na I. sjezd rodáků a přátel Újezda u Brna – červen 1959

MNV, MV NF, ŘEDITELSTVÍ OSMILETÉ STŘEDNÍ ŠKOLY, TĚLOVÝCHOVNA
JEDNOTA SOKOL V ÚJEZDĚ U BRNA
svou srdečně se

**I. SJEZD
RODÁKŮ A PŘÁTEL ÚJEZDA U BRNA**

u příležitosti 50. výročí poskytnutí obce na město, postavení příslušné obecní školy
a založení Tělovýchovné jednoty Sokol.

27.–30. června 1959:
„Výstava památek a hodovní“ v místnosti střední školy.
Zahájení 27. června 1959 o 16. hodině.

28. června 1959 o 18. hodině:
Slavnostní shromáždění hostů a občanů v Dělnickém domě.
Program:
Zahájení - Petr Štála a Fr. Jakoubek.
Kulturní vložka - Arnold Wagner.
Několik dat z dějin naší obce - Adéla Stažková,
Pozdravné projevy hostů.

28. června 1959 odpoledne: Hodová vesnice pod májí na sokolovně LHDH.

212 000 Kč. Rozpočet pro rok 1950 činil 332 000 Kč. Byla nově vybavena kuchyně, jídelna a šatny. Obě školy dostaly zahradu a dvě pole. Kolem školního hřiště byly zasazeny medonosné stromky a byl pořízen včelín – včelařský kroužek. Byl postaven také zahradnický domek a pařeniště.

- Vánoční strom republiky byl postaven u Obecního domu. Hrála u něj hudba a provozoval se program mládeže. Výtěžek – 36 000 Kč, byl odevzdán okresní sociální péči.
- Od 1. října byl volně prodáván chléb, bílé pečivo a mouka. V některých prodejnách i maso a tuk. Uvolněna byla celá „šatenka“, takže bylo možné kupovat látky na volném trhu.
- V předvečer 23. listopadu bylo zahájeno vysílání místním rozhlasem. Tím skončilo dosavadní bubnování a občané získali více informací i kulturní programy.

Rok 1950

- Od 1. ledna přebírá stát finanční záležitosti – obecní dluhy, vkladní knížky, banky, společenstva a podniky. Také všechen obecní nemovitý majetek. Mění se rozpočty MNV, hospodařit se musí podle plánu. Majetek obcí, okresů a krajů je národním majetkem, který je svěřen národním výborům do správy.
- Od 1. ledna bylo také uzákoněno zřízení matričních úřadů pro stanovený obvod. Náš obvod byl Újezd, Šternov, Rychmanov a Žatčany. Byly zřízeny matriční úřady a obřadní síně. Kdo chtěl, mohl mít po úředním ještě církevní sňatek. Na matriční úřad přešly farní matriky. Matrikáři prodělali školení a zkoušky. Náš matriční úřad byl umístěn v poschodí bývalé školy, dnes pošty, v č. 144. Vše bylo důstojně upraveno nákladem 84 000 Kč.
- Zdravotnictví: po osvobození byli u nás státní obvodní lékaři. MUDr. Petr Hrubeš v Nádražní ulici č. 565. Bydlel a ordinoval ve vlastním domě. V Nádražní ul. proti Sokolovně v č. 375 bydlel a ordinoval MUDr. Leo Stoklasa. Později si postavil dům s ordinací na nádraží v Sokolnici. Z Bošovic přišel MUDr. Gracian Tejral, který bydlel a ordinoval v nájmu v domě Dr. Wiedermanna v Komenského ulici č. 109. Jako zubní

Místo havárie letadla – boční pohled na kopec „Špidlák“. 1. místo, kde letadlo zachytilo pravým křídlem, 2. břeh vinohradu, kde letadlo narazilo přední části trupu, 3. místo nálezu mrtvol pilotů, 4. trosky letadla, 5. vinohradní bouda poškozená nárazem podvozku, 6. místo nálezu pravého podvozku, 7. druhá vinohradní bouda, u níž dopadl druhý podvozek.

Vyznamenání udělené panu Josefu Husákovi, který neohroženě s nasazením vlastního života vyprošťoval těžce zraněné z trosk letadla.

technička dojížděla z Brna Julie Hochmannová, která ordinovala vedle pošty v č. 77.

- Místní skupina ČSČK – Červený kříž v Újezdu byla založena 19. února. Podnětem k tomu byla zdařilá akce dobrovolných dárců krve, kterou zorganizovala Fr. Trbolová.
- Střední škola uspořádala na podzim roku 1949 sbírku na okresní sanitní auto ve Slavkově. Bylo získáno a do Slavkova dovezeno za 15 960 Kč.
- Činnost ČSČK spočívala v organizování zdravotnické lidovýchovy dospělých i mládeže, přednášek s filmem, ukázkami ošetřování, odběrem časopisu Zdraví lidu. Konaly se kurzy pro zdravotníky, kteří poskytovali první pomoc, náборы dobrovolných dárců krve.
- **V dubnu 1950 se sloučily obce Újezd, Rychmanov a Šternov.**
- JZD – jednotné zemědělské družstvo: členy přípravného výboru byli dělníci a malí zemědělci. Z větších rolníků se angažoval Jaroslav Matula. Předsedou JZD byl Fr. Dokoupil.
- Valná schůze 3. srpna ustavila JZD a jeho předsedou zvolila Jaroslava Matulu.
- Technicko-hospodářská úprava půdy – THÚ začala v září a skončila v prosinci. Byly sceleny pozemky – hony a stanoven osevní postup.
- 5. října dopoledne začal odpor proti THÚ zástupem selských žen v Obecním domě a na ulici. Večer protestoval velký zástup lidí u Obecního domu, kde se konala schůze MNV. Křičelo se, rozbíjela se okna a vstup do Obecního domu. Zástupy rozehnala až SNB. Příštího dne se revolta opakovala. Bylo zatčeno a odvezeno 5 občanů.
- V některých obcích okresu se vyskytla mandelinka bramborová. *Ve všech obcích bylo vyhlášeno pátrání po mandelince, které u nás v srpnu a v září proběhlo osmkrát. Výsledek byl negativní.*
- Pracovníci MNV – podle záznamu v kronice přidělil Krajský národní výbor v Brně podle nařízení 68/1950 Sb. 7 pracovních sil, které byly zařazeny do státních zaměstnanců.

10. října 1962 se zřítilo v katastru obce dopravní letadlo. Pádem zničilo několik vinogradů a rozbořilo chatu pana Ocáska. Pan L. Nesnídal u trosk letadla

Rok 1951

- 13. června za přítomnosti okresního školního inspektora Putny složili první pionýři slib.
- Byly znárodněny další závody: Vladislav Máca a Oldřich Popelák – výroba nábytku, znárodněna výroba jevišť a dekorací Pepy Máci – podnik převzala Dereda – později Výzdoba.
- Místní rozhlas byl upraven nákladem 82 000 Kč, aby se mohlo vysílat pro všechny tři sloučené obce.
- Vedle vázaného trhu jsou i prodejny výživy a textilu s volným prodejem. Vše je ale dražší.
- 19. dubna zemřel ve svém domě č. 313 v Nádražní ul. dlouholetý kronikář řídící učitel v.v. Roman Chrást. Prožil v Újezdě 55 let.

Rok 1952

- V lednu byl mráz -1 až -3 stupně, v únoru -6 až -8, v březnu až -6 stupňů. Bylo mnoho sněhu a povinnost proházovat cesty. V druhé polovině dubna byla velká horka.
- V noci na 19. červen byla velká bouře s lijákem. Byla zatopena Mlýnská ul. V dělnickém domě pumpovali vodu ze sklepa. Fotograf Wirt měl zatopený dům a zatopeno bylo i mnoho níže položených domů. U Spáčilů v sádce byly plné vody nejen sklepy, ale také místnosti. Voda vnikla také do domů v Chaloupkách. Na železničním mostě je označení, kam až voda sahala.
- Každý občan od 50 arů půdy byl samozásobitelem. Byly zavedeny přihlášky, ve kterých každý uvedl výměru polí do 30. 9. a seznam dobytka.
- **V únoru 1951 byla povolena změna názvu obce z Újezdu u Sokolnic na Újezd u Brna. Okresem zůstává Slavkov.**
- V dubnu předal MNV dobrovolnými brigádami zbudovanou čekárnu zastávky ČSD za 100 000 Kčs.
- Byli ustanoveni lidoví důvěrníci při MNV za účelem sblížení občanů s výborem a vyřizování jejich stížností a žádostí.

Předávání občanských průkazů. Alena Pěčková, Miroslav Rozkydal

Předávání občanských průkazů – předává učitelka Františka Přichystalová

- V červnu byl ustanoven Výbor žen při MNV. Předsedkyní byla Milada Honzáková, místopředsedkyní Milada Rozkydalová a jednatelkou Adéla Staňková. K nim bylo zvoleno 11 členek výboru. Od 1. října byla předsedkyní Čeňka Floriánová.
- **Drukov** – Závod č. 40 v Brně-Král. poli přechází do Újezdu, na bývalé stolařství Vlad. Máci na konci Komenského ul. Stěhování začalo 1. července. Nákladní auta převážela zařízení 14 dní. Objekt měly dříve UP závody Rousínov. A v čísle 454 ustoupilo dřevo kovu. Závod byl upravován a rozšiřován. *Mnozí pracovníci i noví zaměstnanci byli přeškolení. Ze stolaře byl zámečnick, z řezníka brusič, z holiče ohýbač, z krejčího svářeč, ze švadlenky lisařka. Lidé byli rádi, že mají v místě práci, spojení vlakem i autobusem bylo dobré, takže za prací jezdili i přespolní.*
- Byl splněn roční plán. V závodě bylo zaměstnáno 30 % žen, vedle sortimentu, který v našem státě nikdo jiný nevyrobí, prováděl Drukov i zakázky obyvatel, a tím měl charakter družstva. Bylo to asi 19 druhů výrobků. Drukov převzal také patronát nad místní mateřskou školou.
- **Divadelní služba** prodělala velké změny od roku 1945. V letech 1945–50 vedl provoz původní majitel Josef Máca. Potom převzal firmu podnik Výstavnictví.
- Ve vedení byl Karel Hádek a pan Švácha. Do roku 1950 pracovalo v závodě kolem 22 osob, včetně administrativy. Počet zaměstnanců ale rychle stoupal.

Rok 1953

- Úmrtí J. V. Stalina 5. 3. – 9. března smuteční tryzna v Dělnickém domě.
- 14. 3. úmrtí Klementa Gottwalda, smuteční tryzna v Dělnickém domě 19. 3.
- 21. března zvolen prezidentem Antonín Zápotocký.
- **Obyvatelstvo:** 2.887 osob, z toho 1 382 mužů, 1 495 žen, dětí do dvou let 120, od dvou do šesti let 207, od šesti do osmnácti 197.
- Bezzemků 1 058, s výměrou do 50 arů 995, nad 50 arů 826 osob.

Rok 1974 – zlatá svatba manželů Dokoupilových. Stojící – Jaroslav Matoušek, Marie Matoušková, Jarmila Hlouchová, Antonín Hlouch, sedící – Amálie Dokoupilová, František Dokoupil

30. září 1978 – zlatá svatba manželů Nových. Jiřina Paarová, Antonín Nový, Františka Nová, Dagmar Nová-Menšíková, Zdeněk Nový, Božena Nová

- Důchodců a penzistů 367, státních zaměstnanců 73. Výhradně zemědělstvím se zabývá 310 osob. Kovo- a stavo-zemědělců s rodinami 1 203 osob.
- Počet osob zaměstnaných jinak, než v zemědělství, je s rod. příslušníky 933. Vdov, vdovců, svobodných a rozvedených nad 18 let je 625. Bezdětných rodin je 357, s jedním dítětem 185, dvě děti 150, tři děti 54, čtyři děti 18 a více dětí 4 rodiny.
- Už v roce 1951 byla zrušena výroba samostatných pekařů – byli pojeti do **Středomoravských mlýnů** n. p. Obě cukrárny (Karel Rujbr a sestry Jelínkovy) začleněny tam také.
- Už v roce 1949 byly **združstevněny všechny obchody** se smíšeným zbožím a převzalo je družstvo Včela.
- V roce 1952 převzala Včela taky oděvní a textilní obchod Františka Murice.
- Roku 1951 přešly **všechny hostince** do komunálního podniku Slapo ve Slavkově. (Ludvík Paleček, Masarykova ul. č. 58, František Laštůvka, Nádražní ul., Dokládal (na Rychmanově... uzavřeny.)
- **Potravin**y Ferdinanda Škroba v Komenského ul. byly rovněž likvidovány.
- 24. dubna 1953 schválilo NS **nový školský zákon**. Národní a střední škola (měšťanka) byly sjednoceny v osmiletou školu.
- Osvětová beseda koná samostatné kulturní akce a spolupracuje s ostatními složkami Národní fronty.
- Vlastní divadelní činnost místních složek poklesla.
- **Místní kapela** pod vedením Václava Popeláka vystupuje zdarma při každé místní akci. Účinkují na zábavách a plesech, pořádají koncerty, hrají v brněnském rozhlase. Mají 40 členů a patronát nad mateřskou školkou. Kapelník vyučuje mladé zájemce.
- Veřejná knihovna byla přemístěna do domu Raiffeisenky vedle Včely v Kostelní ul. Je v ní 1 168 knih, čtenářů 195. Konají se v ní také veřejné besedy a výstavy knih.
- V sobotu 30. května ohlásil rozhlas **měnovou reformu**. Dosavadní peníze byly vyměněny v poměru 1:5, do určité míry pak 1:20 a 1:50. Vázané vklady byly znehodnoceny.

Helena Hanzálková Pavel Máša

si Vám dovolují oznámit, že 24. května 2006 tomu bude již

65 let

ve slavnosti společně připomenut

Mášovi

Dne 24. 5. 2006 oslavili manželé Mášovi výročí 65. let společného života.

Zvedla se vlna nespokojenosti. Rozhlas a tisk uklidňují a vysvětlují, že se předejde inflaci a zruší se potravinové lístky.

- Výměna peněz proběhla v pondělí 1. června. U poštovního úřadu stály zástupy lidí, které organizovaly Lidové milice. Újezd vyměnil za 2 dny asi 17 milionů korun!
 - Po dlouhých letech se opět prodávají potraviny za snížené ceny bez lístků.
 - **Jednota** – Lidové spotřební družstvo byla založena 2. června v dělnickém domě. Družstvo má pečovat o zásobování venkova a pro Újezd a Žatčany.
 - Od 1. července převzala Jednota od bývalé Včely 22 prodejen a od Slapa 6 hostinců.
 - Dohlížecí výbor Jednoty má kanceláře na faře v Masarykově ul. č. 38. Předsedou byl zvolen Vladislav Tomášek.
 - **Uhelné sklady** na sladovně a **Dřevona** n. p. v Rychmanově se starají o topivo a stavebniny.
 - Předsedou **JZD** byl Kašpar Kubeš, od 22. března Václav Haluza. Družstvo hospodaří na rozloze 332 ha orné půdy. Mělo 47 členů. Podařilo se získat sedm zemědělců s výměrou 29 ha. U paní Fr. Kulíškové na Rychmanově byla adaptována stáj pro 35 kusů dobytka. Potíže byly mezi členy družstva a se sháněním dojiček. Vázla organizace práce a členská schůze navrhla zřízení Smírčí komise. Zasahovat muselo MNV i ONV. Novým předsedou byl zvolen Jan Dobrovolný z Rychmanova. Pracovní jednotka činila jen 2,35 Kč, stát ji dotoval na 10 Kč, aby členové neodcházel z družstva. Vystoupili jen Jan Dobrovolný a Růžena Kuglerová.
 - Výbor žen pořádá kurzy šití a vaření.
 - Od 1. října bylo snížení maloobchodních cen.
-
- Rok začal tuhými mrazy, takže se spotřebovaly zásoby topiva.
 - V neděli 16. května byly volby do ONV, MNV a KNV. Účast voličů byla 98,8 %.
 - Do ONV byl zvolen Vojtěch Večeřa a rolník Arnošt Florián. Do KNV Václav Rozkydal starší.

Rok 1954

1963 – obchod s cukrárnou v Újezdě u Brna (2004 – Elektro Spáčil)

Výstavba vepřína JZD Újezd

- Novým předsedou MNV byl 27. května zvolen Petr Staňa, jeho zástupcem Kašpar Kubeš, pol. tajemníkem Jaromír Zelinka. Rada MNV měla 4 členy, dále bylo vytvořeno 6 komisí.
- 23. října byla předsedkyní výboru žen zvolena Fr. Rozkydalová, úřednice uhelných skladů.
- Mrazem vymrzly ozimy, musely se zaorat a nahradit jařinami, byl nedostatek sena a slámy.
- Do poloviny února byl předsedou JZD Jan Dobrovolný, potom opět Jaroslav Matula.
- Žně – sklizeň byla prováděna většinou samovazem, jen 1 hon 17 ha byl sklizen kombajnem.
- Na podzim začala stavba kravína.
- Státní traktorová stanice byla umístěna v Procházkově domě ve Šternově, později v Dřevoně na Rychmanově.
- Stroje: jeden pásový traktor III –54, 2 pásové traktory KDP-35, 2 traktory kolové S-30 a 3 kolové traktory Z-25.
- 5. září byla nad tratí zapálená velká vatra, kterou připravil Sokol a škola – jako zahájení I. celostátní spartakiády.

Rok 1955

- V lednu bylo počasí mrazivé a málo sněhu, obleva a náledí. Jen 18. ledna bylo z obce 6 lidí převezeno s úrazy do nemocnice v Brně.
- Koná se nábor mládeže do pohraničí k obdělávání půdy ležící ladem. Odešly dvě rodiny: manželé Šebestovi na Znojemsko a Chvátalovi do Slezska do vesnice u Karlovy studánky.
- 29. května se na školním hřišti konalo místní spartakiádní vystoupení.
- JZD – po Jaroslavu Matulovi je od dubna předsedou družstva Josef Kalvoda. Od MNV převzalo JZD další pozemky a hospodář na výměře 186 ha. Základna má už 60 členů. Pokračuje stavba kravína, v dubnu byla přemístěna drůbež (250 kuřat) do nové slepičárny za Rychmanovem. JZD mělo 9 koní. Sklizeň je už na 80 ha prováděna kombajny. Přišly však deště a 5 ha ječmene bylo zatopeno do výše 30 cm. Muselo se kosit travní

Rok 1956

kosou, pomáhali brigádníci po kolena v blátě. Osvědčilo se hnízdové sázení brambor.

- Za Revoluční ul. byla vykoupěna stavební místa 1 m² za 2,50 Kč a přidělena zájemcům na stavbu bytů.
- Rozšířil se a zařídil Obecní dům.
- Byla přistavěna požární zbrojnice. Hasičům byla slavnostně předána 2. října k 70. výročí založení Spolku dobrovolných hasičů.
- Čekárna ČSAD byla vybudovaná na vykoupěné zahradě pana Šuláka č. 37, za zídou kostela a vybavena.

- Obec má 3 103 obyvatel, 768 domů.
- Lidé se musí smířovat s odsouzením kultu osobnosti Stalina.
- Závody v obci: Drukov v Komenského ulici, Výzdoba v Nádražní ulici, kruhová cihelna v Mlýnské ul., Masna v Komenského ul., Středomoravské mlýny, Státní zřídlo Šaratica.
- Komunální podniky: Stakop, Vkus a Obnova.
- Samostatná řemesla: Bratři Tomáš a Matěj Ocáskovi – obuvníci ve Školní a Masarykově ul.
- Holičství a kadeřnictví: Jan Klaška v Sušilově ul., Josef Pěňčík a Josef Kalvoda v Komenského ul.
- Stolařství Boh. Kozák v Nádražní ul. a zámečnictví Jakub Formánek v Nádražní ul.
- JZD má výměru 186 ha orné půdy a 80 členů, přistoupilo 22 členů. Předsedou je Josef Kalvoda. Pracovní jednotka je za 20 Kč. Cukrovku postihla mšice maková. Veškerá ozimá pšenice zmrzla.
- Byl dokončen kravín pro 110 kusů, zhotoveny 3 silážní jámy, postavena druhá drůbežárna, adaptace porodnice pro prasnice. Začala stavba silnice k družstvu, byl zřízen telefon do kravína a do údržbářské dílny.
- Poprvé bylo při žních použito našeho kombajnu ŽM 330. Kombajny bylo posečeno 40 ha. Žně trvaly jen sedm dní. Ve výkupu obilí bylo družstvo druhé na slavkovském okrese.

Rok 1969 – 8. června – oslavy 60. výročí založení Sokola

- Už v roce 1942 byl založen **Spolek chovatelů drobného zvířectva** za vedení Josefa Vymazala. Měl 45 členů a dobře si počínal odbor králíkářský. Po válce počet členů klesl na 12, předsedou odboru byl Felix Maška.
- **Holubářský odbor** uspořádal 19. listopadu 1950 výstavu holubů z celých Čech a Moravy. Bylo vystaveno 450 holubů 18 plemen, barev a variací.
- **Včelařský spolek** byl založen už v roce 1919. Je u nás 34 včelařů s 242 včelstvy. Při založení spolku tady bylo hodně medonosných stromů a vičenec (pícina) se pěstoval na hektary. To byla dosažena rekordní snůška – 40 kg na včelstvo. Jeden kilogram medu stál v roce 1919 40 Kč.
- V roce 1951 bylo pro zlepšení stavu vysazeno 205 medonosných stromků, 1 253 keřů, 912 trvalek, 106 pícin. Zaškolkováno bylo 2 500 keřů a 155 stromků. MNV přidělil včelařům 1 ha pozemků na pěstování včelí pastvy. Včelařský kroužek ve škole vedl školník – včelař Josef Vágner.
- **Vinařství** má velkou tradici. Vínice se připomínají už v roce 1391.
- Lidové spotřební družstvo **Jednota** má v obci tři prodejny: Kostelní č. 173 – vedoucí Fr. Hlučka, Nádražní č. 280 – ved. Václav Hrdý, Rychmanov č. 675 – ved. Ludvík Spáčil.
- Mlékárny jsou také tři.
- Buduje se nový most přes Litavu, silnice V sádku, opravuje se bývalá sladovna. Na investice bylo vynaloženo 140 000 Kč, na opravy budov 40 000 Kč.
- Byl dobudován a vybaven kravín, v nové ulici postaveno 10 domů, 35 domů opraveno.

Rok 1957

- Obyvatelé: 3 112 v 772 domech. Narozených 60, zemřelo 21, sňatků 33.
- Divadelní službu vedl bývalý majitel Josef Máca. Potom byl vedoucím Karel Hádek, podnik převzalo „Výtvarnictví“ Praha. Vedoucím z Prahy ustaven Švácha. 1953 byl podnik zařazen

Rok 1969 – 8. června – oslavy 60. výročí založení Sokola

do Okresního průmyslového podniku ve Slavkově. Hádek a Švácha vedli podnik do roku 1953.

- Čs. státní zřídlo **Šaratica** vzniklo z nálezů hořké vody v roce 1889, která byla poznána jako léčivá. (Od roku 1839 bylo povoleno ji plnit a vyvážet. 1849 – první rok výroby, 1911 vznikla akciová společnost).
- Krátce před I. sv. válkou dal statkář Isidor Wolf ve Šternově č. 1 zkoumat vodu mezi Újezdem a Otnicemi. Měla stejný účinek jako šaratica, byly zřízeny studny a léčivá voda Šternovka. V roce 1948 bylo zřídlo Šaratica znárodněno a připojena i šternovka. Prvním ředitelem byl Josef Jíra, byly přivezeny moderní stroje ze Švédska. Druhým ředitelem byl Dezider Matyjasko a od roku 1954 Josef Gecík.
- JZD už má 203 ha půdy, 70 členů, 9 koní, 110 kusů hovězího dobytka, 230 ks vepřového. Přistoupilo 60 rolníků a půda vzrostla na 540 ha. Pracovní jednotka je 22 Kč, naturálie 5 Kč.
- Zahradnictví Na proskorkách má v nájmu Bulhar Boni.
- 19. května – volby. Předsedou MNV zvolen Petr Staňa, místopř. Josef Šustera a tajemník Jaromír Zelinka.
- Mateřská školka – ředitelka Fr. Mášová.
- Osmiletá střední škola – ředitel Jan Pavlus, zástupce Marie Gottwaldová. Na nižším stupni je osm, na vyšším sedm učitelů.

Rok 1958

- Zápavy, které obec postihly v roce 1952, se letos opět zopakovaly. V úterý 3. června průtrž mračen přivodila velké škody v závodě Masna. Voda a bahno zatopily celou provozovnu, místnosti s masem, studny na užitkovou vodu, kanceláře, šatny a umývárny. Okresní hygienik vydal zákaz výroby uzenin, které pak byly dováženy z Brna. Během měsíce byli zaměstnanci převedeni do různých brněnských provozoven, kam se převezlo i všechno maso a strojní zařízení.
- V cihelně u mlýna byly při těžení zeminy nalezeny lidské kostry staré 4 000 let. Také kosti mamutí, kly, popelnice z doby bronzové a šperky z těchto dob. Vykopávky byly vedeny

Průvod členek ČČK v roce 1962 – oslavy 1. května 1962

Soutěž družiny ČČK – odpočinek

Václav Kyselka – zakladatel družiny ČČK, pracoval jako asistent u Dr. Hrubeše. Pro své náboženské přesvědčení byl vyloučen z lékařské fakulty. Vystudoval SPgŠ – učitelství 1–5 stupně. Tragicky zahynul.

učitelem Vladimírem Šulcem a uloženy ve škole. Přítomni nebyli žádní odborníci. Zbraně z doby bitvy u Slavkova byly dány do muzea na Mohyle míru.

- JZD – Bylo získáno 60 drobných a středních rolníků, celková výměra půdy 342 ha. Objevily se nové potíže – jako nedostatek prostor. Byla provedena adaptace druhého kravína, dvou poroden pro plemence a konírny, postavila se drůbežárna. To ale nestačí. Chybí zkušenosti nových pracovníků a kontrola. Panuje sucho a vzápětí záplavy s krupobitím, které snížily výnosy na 50 %. Nový dobytek měl malou užitkovost. Nedodalo se 50 000 litrů mléka, musel se nakupovat hovězí dobytek. Plánovaná jednotka klesla z 19 na 15 Kč.
- Koncem roku není již v obci soukromý obchod ani hostinec. Jsou zde 4 pohostinské provozovny a 19 prodejen: 3 potravin, 2 mlékárny, 3 cukrárny, 3 masny, prodejna textilu, obuvi, drogerie, papír a hračky, trafika, průmyslové zboží, nábytek, bazar a prodejna stavebnin. Je zde celkem zaměstnáno 41 osob (15 mužů a 26 žen).
- Zapojeni jsou obuvníci, zedníci, švadleny a kamenictví Jos. Šuláka.
- V předvečer 9. května byl odhalen pomník Klementa Gottwalda. V programu vystoupil pěvecký sbor Foester a večer byl v Sokolovně program.
- U nádraží se staví závod Barvy-laky, buduje se koupaliště, ve výstavbě je ulice 9. května.
- Pokročilo i zdravotnictví – očkuje se proti dětské obrně, je rentgen plic, častá je lázeňská péče a rekreace.
- Na seznamu obyvatel je stoletá Kateřina Měšťanová, Terezie Haluzová má 98 let.
- 3. června večer kolem osmé se přihnala bouře. Po silnici se valila voda jako řeka. Ze Staré hory odnášela voda náradí a žebříky od chat. Požárníci měli poplach, byla zatopena Gottwaldova ulice, „Chaloupky“, kam ráno volal rozhlas občany na pomoc. Vynášeli z domů vodu a bahno, naplavené balvany 3 až 4 q těžké. Odvoz bahna si vyžádal 32 000 Kč a výhoz příkopů 22 000 Kč.

Rok 1973 otevření nového hřbitova. Josef Šutera, Miroslav Rozkydal, Josef Kalvoda, Oldřich Doležal

Rok 1973 otevření nového hřbitova. Ladislav Král, František Rujbr, Josef Šutera, Stanislav Šebesta, Oldřich Doležal, Josef Kalvoda, Jan Haluza, Václav Popelák

Rok 1959

- V obci je 1 517 mužů, 1 591 žen – celkem 3 108 obyvatel. Z toho dětí do 15 let 743. Počet domů je 788.
- 21. května započal činnost **Sbor pro občanské záležitosti** a provedl 18 uvítání novorozeňat.
- Do JZD přibyli dva rolníci s výměrou 7,73 ha. Devět rolníků ještě nevstoupilo. Obiloviny byly splněny na 137 %. Od jara do sklizně bylo sucho a pracovní jednotka se snížila o 5 Kč. Naše JZD se umístilo na slavkovském okrese při žních na 1. místě a obdrželo putovní vlajku a peněžní odměnu pro nejlepší pracovníky. Družstvo vlastní deset traktorů, z toho dva pásové, 1 silážní kombajn a 1 obilní kombajn. Odkoupilo od STS závěsné nářadí za 200 000 Kč. Staví se 4řadý kravín pro 166 kusů. Postavila se třetí drůbežárna, byly splněny dodávky hovězího a vepřového masa.
- Proběhlo již sedmé snížení maloobchodních cen potravin a průmyslového zboží. Ve výstavbě je obchodní dům vedoucího Fr. Hlučky. Prodejna je přechodně umístěna v cukrárně.
- Výbor žen organizuje kurzy šití a vaření.
- V neděli 28. června o petropavlovských hodech byl uspořádán **Sjezd rodáků a přátel Újezdu**. Byla k němu uspořádána výstava z historie Sokola a také výstava ve škole.
- Byla postavena ulice 9. května, kabiny na koupališti a dokončeny venkovní úpravy koupaliště.
- 6. prosince byl slavnostně otevřen **obchodní dům** v Kostelní ulici.

Rok 1960

- Počet obyvatel 3 112.
- JZD – Celková výměra půdy je 656 ha, počet členů 160, práceschopných 130, zbytek důchodci. Záhumenků je v obci 120, z toho 28 společných. Státní nákup byl splněn. Dodáno bylo: 36 vagónů obilí, 283 vag. cukrovky, 15 vagónů brambor. Traktor DT 54 zasel za směnu se třemi secími stroji 25 ha. Jaro bylo suché. Živočišná výroba: 147 krav, ostatního hovězího 215 ks, 101 prasnic, 632 vepřového celkem. 38 koní, 1 450 slepic, 150 kachen na chov. Byl dostaven kravín pro

Brigáda členek ČČK na hřbitově

20. 6. 1996 – Vítězné zdravotnické družstvo, přijaté u pana starosty

160 dojnic. Od STS dostalo JZD traktorové středisko a opravářské dílny. Pracovní jednotka včetně naturálií činila 18,97 Kč.

- Byly nově rozděleny kraje a okresy – v republice je 10 krajů a 108 okresů. Na Moravě je náš kraj brněnský a olomoucký. Byl zrušen okres Slavkov a Bučovice – spadly pod okres Vyškov.
- **Náš okres je po dlouhém úsilí od roku 1918 Brno-venkov.**
- 12. června se konaly volby do NS a všech stupňů národních výborů. U nás bylo zvoleno 35 poslanců, do funkce předsedy byl zvolen Miroslav Rozkydal, tajemníkem Vlastimil Máša. Zaměstnanců MNV je pět.
- 12. července byla přijata Ústava Československé socialistické republiky.
- Pozvedla se životní úroveň – jsou běžné ledničky, pračky, televizory a elektrospotřebiče.
- Přibývá občanů nad 80 let.
- *Farská hospodyně Terezie Kozáková má 95 roků.*
- Sokol veškeré své úsilí orientuje na přípravu II. celostátní spartakiády. Je nedostatek cvičitelů a mužských složek.
- 29. května byly za Sokolovnou ukázky spartakiádních sestav. Pak byla okresní spartakiáda ve Slavkově a krajská 5. června v Brně. V Praze v červnu cvičilo od nás 16 mužů, 25 žen, 14 dorostenek a 16 starších žákyň.

Rok 1961

- 12. dubna byla vypuštěna na oběžnou dráhu kolem Země sovětská kosmická loď Vostok – první kosmonaut na světě – Jurij Alexejevič Gagarin. Vostok II vypuštěn 6. srpna 1961 – German Stěpanovič Titov.
- Obyvatelstvo obce: 3 056, domů 797.
- Divadelní služba: nejprve Josef Máca – jevištní kulisy, 1948 znárodnění – „Dereda Praha“, později „Okresní průmyslový podnik Slavkov“. V roce 1960 „Divadelní služba“ n. p. Specializace na jevištní zařízení. Začátkem roku má podnik 100 pracovníků, z nich 30 % žen. Zaměstnanci z Újezdu a okolí, dojíždějí také z Brna. Podnik byl přestěhovaný do objektů masného průmyslu Vymazalových.

- Do prostoru po Divadelní službě se stěhuje Místní hospodářství a vzniká tak „**Dům služeb**“.
 - JZD obhospodařuje 673 ha orné půdy, má 150 členů, z toho 30 důchodců. Špatné počasí znehodnotilo 32 ha suché vovčičky. Rostlinná výroba splněna až na cukrovku. Kukuřice na zrno se musela pro nedostatečné okopávání zasilážovat. Zahradnictví je na 15 ha. Byl splněn plán hovězího masa. Nesplněny: vepřové maso, mléko a vejce. Školení družstevníků v „Družstevní škole práce“. Je nedostatek mladých lidí. Družstvo má 11 traktorů, z toho 8 pásových.
 - Na zastávce v Újezdu zastavují všechny vlaky – odpadá cesta do Sokolnic. ČSAD má každou hodinu spojení s Brnem.
 - V obchodním domě je čilý provoz – žádají se teplá jídla, chlebíčky a mražená jídla.
 - Denní tržba obchodů je 4 500 000 Kč.
 - Tržba za prodej nábytku činila letos 950 000 Kč.
 - ONV povolil výstavbu rodinných domků na vlastních pozemcích a v místech proluk. Adaptují se byty na bývalé sladovně, opravují se starší budovy.
 - ZDŠ má na nižším stupni 285 žáků, na vyšším 227 žáků. Učitelský sbor má 20 členů, 6 správních zaměstnanců – školníci a kuchařky.
 - 1. června nastoupil v Újezdu nový lékař MUDr. Josef Bednařík. Velmi dobře vycvičil 12 zdravotnických hlídek ČSČK.
-
- Obyvatel 3 036 v 801 domech. Obyvatelstva ubývá – mnoho rodin se odstěhovalo do Brna. V rodinách ubývá dětí – běžná je rodina se dvěma dětmi.
 - SSSR vysílá Vostok 3 a Vostok 4. A. G. Nikolajev a P. R. Popovič byli ve vesmíru 80 hodin.
 - Přibyl závod Sklad barev a chemie – drogistické zboží.
 - Je vybudován na pozemku u obilního družstva a má 4 haly. Vedoucím je Josef Barták, vyučený v místní drogerii. Sklad patří kapacitou mezi největší v republice a zaměstnává 20 lidí.

Rok 1962

- JZD má 676 ha a 145 členů. Pracovní jednotka je 19,43 Kč. Pokles výroby mléka je zaviněn starším dobyt看em a nedostatkem píce.

Havárie dopravního letadla

- 10. října v 8 hod. 57 min. byla na katastru naší obce na vrchu Špidlák – Stará hora havárie dopravního letadla Iljušin na lince Košice, Bratislava, Brno, Praha. Příčiny nebyly přesně zjištěny. Vršek Špidlák byl v mlze. Letadlo pravým křídlem asi 1 m od svahu narazilo na zem. Výbuch nastal o několik polí dále, než byl náraz křídla na zem a při letu ještě usekalo křídlo stromy akátů a keře. Cestujících bylo 38 a 4 členové posádky. Po havárii pomáhalo 24 občanů, nejvíce Zdeňka Suchomelová, Vasil Chmelák a Josef Husák. K neštěstí brzy dorazilo 15 sanitek z Brna. Obětavě pomáhal doktor Bednařík a sestry z našeho střediska. Zahynulo 8 pasažérů a 3 členové posádky, 1 pak zemřel v nemocnici.
- Památkovému úřadu v Brně byly zaslány k zařazení do státní památkové péče: kaple sv. Antonína na kopci Kříby, kostel sv. Petra a Pavla a socha sv. Jana Nepomuckého u mlýna z roku 1766.
- V únoru vypukla epidemie chřipky. Tři neděle byly zavřeny školy a divadla. Na podzim přišla infekční žloutenka. Je nedostatek nezávadné pitné vody.
- V lednu byly mrazy a členové TJS zřídili na školním hřišti kluziště. Hrály se hokejové zápasy, dospělí bruslili při umělém osvětlení.
- V druhé polovině dubna bylo teplo 24–28 stupňů. Mládež se chodila hodně koupat na Kníničskou přehradu u Brna.
- V říjnu a listopadu přišel deštivý podzim. V prosinci přišly tuhé mrazy, koncem měsíce až minus 18 stupňů. Mráz nadělal škody na ozimech, na ovocných stromech a v domácnostech.

Rok 1963

- 14. června byl vypuštěn Vostok 5 a Vostok 6. První řídil Valerij Bykovský a druhou první kosmonautka na světě – Valentina V. Těreškovová.
 - Obyvatelstvo: 2 983 občanů v 806 domech. Nová výstavba nestačí. Mladé rodiny bydlí s rodiči.
 - Cihelna od 1. ledna přestala pracovat – nebyla rentabilní. Je v ní sběrna odpadových surovin a skladiště.
 - Řemesla všechna spadají pod komunální podnik, jen zahrádnictví Trbolovo je ponecháno na doživotí Aloisu Trbolovi.
 - JZD hospodaří na 691 ha půdy. Živočišná výroba: 215 krav – roční dojivost 1 277 litrů. Prasnic 100 kusů, od jedné ročně 12,50 selat. Stav slepic: 2 300 kusů, roční snůška na jednu slepici je 126 vajec. Stáje pro koně vybudovány u Obrista č. 62, kravín pro 170 kusů. Celá sklizeň při žních provedena kombajny.
 - Prezident republiky propůjčil třem našim občanům vysoké vyznamenání za statečnost. 17. prosince je převzali od ministra dopravy: Zdeňka Suchomelová, Josef Husák a Vasil Chmelák. Bylo to za pomoc při havárii letadla.
 - Ředitelka mateřské školy Františka Mášová byla jmenována okresní školní inspektorkou na Vyškovsku. Ředitelkou školky se stala Lada Budíková. Ve školce je 81 dětí.
 - 2. prosince před osmou hodinou bylo na sever od Alp zaznamenáno slabší zemětřesení. Otřesem v našem kraji spadly někde obrazy a pohnul se nábytek.
-
- Obyvatelstvo: 3 004 občanů v 814 domech.
 - JZD obhospodařuje 700 ha a má 168 lidí. Pracovní jednotka je 21,55 Kč. Dobytek: 215 krav – dojivost 1 584 l. Prasnic 89, od jedné 15,10 selat. 2 134 slepic, snůška 121 vajec. Začala stavba vepřína pro 600 prasat.
 - 13. března se konaly volby do místní komise lidové kontroly. Komise má 10 členů, předsedou je Jan Matoušek. Má kontrolovat, jak se obci plní úkoly.

Rok 1964

Rok 1965

- Také USA vypustily 3. června kosmickou loď se třemi kosmonauty. Kosmonaut Wite setrval 20 min. mimo kosmickou loď. 8. června byla loď Gemini 4 Luna na cestě k Měsíci. Dva kosmonauti byli 8 dní ve vesmíru. 16. června Gemini 6 provedla úspěšné setkání s Gemini 7. Jsou pořízeny snímky Marsu a Země.
- Obyvatelstvo: Újezd má 3 004 obyvatel v 820 domech.
- Je u nás sedm průmyslových závodů. Divadelní služba – 150 zaměstnanců, Drukov 50, Šaratica má 30 zaměstnanců. Také sklad drogerií Barvy a laky zaměstnává naše občany. V obchodním domě je 10 zaměstnanců, Masna zaměstnává 3 prodavače, Textil 2, jednota na Rychmanově 2, Sklad dřeva a stavebnin 3, Uhelné sklady 4 zaměstnance.
- JZD má 716 ha orné půdy, společných záhumenků 40 ha. V rostlinné výrobě pracuje 35 žen. Věkový průměr družstevníků je 54 roků, mladých v učebním poměru je 13, vyučení 4.
- V investiční výstavbě byla vystavěna silážní jáma za 213 000 Kčs, vepřín za 560 000 Kčs, nákup strojů za 190 000 Kčs.
- Hovězího dobytka je 544 ks, prasat 728, slepic 2 141, kachen 295, koní 27. Pracovní jednotka 18 Kčs, naturálie 1,55 Kčs, prémie 2,37 koruny a dovolená 0,40 Kčs. Celková hodnota je 22,32 Kčs.
- Peněžní příjmy na 1 hektar: plán 6 397 Kčs, plnění 6 893 Kčs.
- Svaz protifašistických bojovníků ustavil předsedou Kašpara Kubeše, jednatelkou je Adéla Staňková, pokladníkem Karel Janistin.
- 13. června bylo za Sokolovnou spartakiádní vystoupení.
- III. celostátní spartakiáda v Praze byla 29. června. Od nás byly nejvíce zastoupeny dorostenky, muži jen 4.
- 11. července oslavil Svaz požární ochrany 80. výročí založení hasičského sboru v obci. Obecenstvu byla předvedena ukázka výcviku žáků, štafeta dorostenek a aplikační cvičení.
- V zasedací síni byla výstava památek na založení „Sboru dobrovolných hasičů“.
- MNV ve spolupráci s občany vybudoval nový širokoúhlý kinosál. Náklady na moderní kinosál přesahují 500 000 Kčs.
- Energetické rozvodné závody Brno-venkov zesilují elektrickou síť přeložením a přístavbou dalších trafostanic u rychmanovského

rybníka, u mlýna a za poštou. Musí být odstraněny vysoké stromy v Nádražní ulici, celá síť bude posunuta 4 m od obytných domů tak, aby se mohla provádět kanalizace.

- Bylo vybudováno nové signalizační zařízení, které nahradilo dřevěné závory.
- Současný hřbitov nevyhovuje. Jsou vytvořeny 3 varianty návrhů na nový hřbitov.
- V neděli 2. října prošel městečkem průvod jako ukázka starého vinobraní. Akci připravilo Tylovo divadlo Osvětové besedy. V průvodu byla skupina vinařských dělníků a několik alegorických vozů, obsazených vinaři, úřednictvem a vrchností. Před zábavou v Dělnickém domě bylo na jevišti provedeno pásmo vinařských zvyků.
- V Újezdu je 405 televizorů a 816 radiopřijímačů.

- Újezd má 2 951 obyvatel a 820 domů.
- JZD obhospodařuje 732 ha zemědělské půdy, z toho orné 725 ha. Počet členů družstva je 163, z toho důchodců 25. Záhumenky má 102 osob.
- U řepky ozimé se rozšířila plodomorka a nesklidilo se nic. Vznikla škoda 160 000 Kčs. Pracovní jednotka byla 18 Kčs, prémie 2 Kčs a naturálie. Na zemědělské dani bylo vyplaceno 360 000 Kčs.

- Obyvatelstvo: 2 937 obyvatel v 829 domech.
- JZD má 649 ha zemědělské půdy. Počet členů je 166, z toho 59 důchodců. Pracovní jednotka je 18 Kčs, v naturáliích 170 Kčs. Plán se neplnil.
- Na dvoře základní školy byly postaveny dílny pro obrábění dřeva a železa.
- V sokole cvičí jen ženy, dorostenky a žáčky. Muži a dorost necvičí.
- Tylovo divadlo sehrálo veselohru Veselá vdova a o vánocích v Dělnickém domě „Třetí zvonění“.

Rok 1966

Rok 1967

Rok 1968

- Mladé houslisty vyučuje Arnošt Wágner.
- Cyklistický Závod míru projížděl naší obcí 10. května. Mnoho občanů čekalo a vítalo závodníky od Žatčan, Masarykovou ulicí, kolem fary a kostela ke Slavkovu. V první etapě jel první František Smolík. 13. května byl také první v cíli ve žlutém tričku. Hrála hudba, vlály prapory.
- Obyvatelstvo: 2 945 osob na 832 domů.
- JZD: orná půda 655 ha, 168 členů. Pracovní jednotka 20 Kčs.
- Obchodní dům Frant. Hlučka: 7 prodavaček, 2 učenky. Obrat 5 630 521 Kčs.
- Jednota je od 1. května 1967 nositelem státního vyznamenání za vynikající práci. Menší prodejna je v Nádražní ul. (Zdeňka Suchomelová) a na Rychmanově (Věra Svobodová).
- V Kostelní ul. je řeznictví a uzenářství, vedoucí pan Hájek.
- Pohostinství: na Rychmanově U Paseků je také výsek masa, dříve i sběrna kruponů z domácích porážek. V pohostinství naproti kostelu je vyvařovna. Důchodci, kteří mají malý důchod, dostávají tady chutný oběd za 2,50 Kčs.
- Papírnictví je na nám. Míru, vedoucí Drahomíra Mášová, tam je také železářství – vedoucí Arnošt Hofírek.
- Stavebniny jsou v Rychmanově, vedoucí pan Václavek.
- Mateřská škola má tři oddělení, ředitelkou je Lada Budíková. ZDŠ má 15 tříd, 405 žáků a 21 učitelů.
- Obecní knihovna je v budově MNV. Knihovníkem je Rudolf Kopeček. Je otevřeno 10 měsíců v roce, vždy v pátek 13–19 hod. Ročně se půjčilo 4 347 knih, knihovna má 3 466 svazků. Okres přispívá dotací 3 503 Kčs.
- **V noci dne 21. srpna obsazují vojska Varšavské smlouvy (SSSR, PLK, NDR, MLR a BLR) naši republiku. Rozhlas vyzývá ke klidu.**
- V Bratislavě je na historickém hradě podepsán vládou a prezidentem republiky dne 30. října 1968 zákon o federalizaci Čechů a Slováků ve společném státě ČSSR.

Rok 1969

- První lidé na Měsíci: 21. července v pondělí ve 3 hodiny 56 minut a 20 vteřin přistáli američtí astronauti Neil Armstrong a Edwin Aldrin v kosmické lodi Apollo 11 na Měsíci. Prošli se ve skafandrech po povrchu Měsíce.
- 21. listopadu americké Apollo 12 se třemi kosmonauty opět na Měsíci. Provedli geofyzikální průzkum půdy, nasbírali měsíční prsti a horniny. V květnu dvě sovětské lodi Venera 5 a 6 dosáhly Venuše – bez posádky – jen s přístroji.
- Obyvatelstvo: 2 943 obyvatel v 832 domech.
- Od 1. ledna je uznáno JZD na vyšší úroveň hospodářství. Má 633 ha zemědělské půdy, 768 členů, z toho 83 důchodců. Výměra vinic je 2 ha, sklizeň hroznů 80 q. Živočišná výroba: 500 ks hovězího dobytka, 1 074 vepřového, 110 ks prasnic, 295 kachen na chov, 19 koní, 2 kombajny, 15 traktorů, 4 nákladní auta. Pracovní jednotka je 20 Kčs. Předsedou je Jan Mátl.
- 31. srpna byla na farní budově odhalena pamětní deska katechetovi P. Karlu Gambovi.
- V neděli 8. června bylo pořádáno v rámci 60. výročí založení Sokola veřejné cvičení.
- Koncem prosince je epidemie chřipky v celé republice. Školy byly uzavřeny do 20. ledna 1970. V každém domě leží alespoň jeden pacient. Vznikají nesnáze v dopravě a v obchodech.
- V druhé polovině března byl sníh, déšť a náledí. Je chladno až mokro, provádějí se posypy, jezdí se s řetězy. Neseje se, je stále zamračeno. Teprve v dubnu je polojasno a slunečno. Podzim je teplý a suchý.

- Lidé chodí po Měsíci. Americká loď Apollo 14 se 3 členy posádky přistála 31. ledna opět na Měsíci. Posádka chodila 4,5 hodiny po Měsíci. Měli různé přístroje a nabírali při teplotě 50 °C 54 kg vzorků hornin.
- Obyvatelstvo: Újezd má 2 953 obyvatel v 836 domech.
- Komunální služby byly vyhodnoceny jako 1. na okrese.

Rok 1970

- JZD hospodaří na 622 ha zemědělské půdy. Má 176 členů, z toho 22 důchodců. Předsedou je Jan Mátl, celkový výnos 13 518 000 Kčs.
- Obchodní dům má letos tržbu 6 412 343 Kčs.
- Mateřská škola zavedla stravování dětí. Podává 36 přesnídávek a 40 obědů.
- ZDŠ má 361 žáků, 19 učitelů. Školní družinu vede Eliška Šrytrová – 30 dětí. Zaměstnanci: 1 školník, tři uklízečky, v jídelně 2 kuchařky a 1 myčka, 2 topičky.
- Letos uplyne 300 let od úmrtí Jana Ámose Komenského. UNESCO vyhlásilo tento rok za Mezinárodní rok výchovy.
- Sokol má 251 členů – 132 mužů, 119 žen. Muži cvičí nepravidelně. Předsedou je Oldřich Doležal, pokladník Karel Zapletal, hospodář Ladislav Vágner, jednatelka Jana Štěpánková, matrikářka Věra Zapletalová.
- Na celém území republiky je opět epidemie chřipky a školy byly uzavřeny do 20. ledna.
- Upravuje se silnice v Sušilově a chodníky s dlažbou v Revoluční ul.
- Leden byl poměrně teplý, únorové sněžení ochromilo dopravu, v březnu byl opět sníh. **Taková zima nebyla v březnu už 200 let.** Vlaková doprava se udržuje s velkým úsilím. 8. března je ještě 8 stupňů pod nulou. Vláda vyhláší situaci za živelnou pohromu. V červnu byl zaplaven v Šardicích uhelný důl – zahynulo 34 horníků.

Rok 1971

- Zprávy z Venuše vysílá sovětská loď Venera bez kosmonautů. Na Venuši je teplota 100 °C. Na Měsíci byla americká loď Apollo 14 se dvěma kosmonauty. Let trval od 1. do 8. února 1971.
- V červenci je opět na Měsíci Apollo 15.
- Obyvatelstvo: 2 953 občanů v 839 domech.
- JZD má 706 ha zemědělské půdy, 169 členů, z toho 86 důchodců. Mechanizace: 2 kombajny, 14 traktorů, 20 vleček na traktory, 1 nákladní auto. Roční peněžní výnos je 16 278 000 Kčs.

- Stoupá životní úroveň obyvatel. Roční tržba v obchodním domě činí 6 670 406 Kčs.
- Mateřská školka má 75 dětí. ZDŠ 355 žáků, školní družina 30 dětí. Vyučuje 20 učitelů.
- Obecní knihovnu od Rudolfa Kopečka převzala Květoslava Drápalová, knihy se půjčují v pátek od 13 do 19 hod.
- V neděli 11. července ve 14 hodin bylo otevřeno koupaliště. Bazén má rozměry 50x25 metrů, vybudován nákladem půl milionu korun. Dokumentaci a zařízení dodaly Královopolské strojírny.
- Dále byla pořízena čisticí stanice s nákladem 600 000 Kčs.
- V listopadu byly volby do MNV: 2 255 voličů zvolilo 35 poslanců, předsedou je opět Mir. Rozkydal.
- V červnu od 5. do 13. téměř pořád přšelo. Byly potíže se senem a občasně přeháňky trvaly až do 22. června.
- Od 29. června se velmi ochladilo a v Krkonoších napadl sníh.
- Osmdesáti let se dožívá kronikářka, ředitelka měšťanské školy Adéla Staňková. Novým kronikářem je od roku 1972 Karel Dočekal, Masarykova 66.

- Obyvatelstvo k 1. lednu: 2 933 občanů. 90 se odstěhovalo, 31 občanů se přistěhovalo. Sňatků bylo 30, zemřelých 35, narozených 35.
- JZD hospodaří na 727 ha zemědělské půdy. Družstvo má 173 členů.
- Sklizeň na 1 ha: 41 q pšenice (197 ha), ječmene 34 q (197 ha), 33,4 q kukuřice (10 ha), 430,6 q cukrovky (83 ha), 277,2 q okurek nakládaček (1,3 ha), 166,6 q cibule (5 ha). Hroznů bylo celkem sklizeno 160 q.
- Živočišná výroba: 127 prasnic, 7 kanců, 1 689 ostat. vepřové, 546 ks hovězího, 8 koní.
- Tržba činila 16 211 000 Kčs, náklady 13 217 000 Kčs. Na mzdách vyplaceno 3 267 000 Kčs – ročně na 1 člena družstva 19 884 39 Kčs, měsíčně 1 573 69 Kčs. K tomu výhody v pracích na záhumenku, při dopravě... předsedou je opět Jan Mátl.

Rok 1972

Rok 1973

- Mateřská škola má 3 třídy, v ZDŠ se opravují okna, lavice a hřiště.
 - Do obecní knihovny bylo během roku nakoupeno nových knih za 3 000 Kčs.
 - U nás je nyní téměř v každé rodině pěkná knihovna, u některých je až překvapivý počet knih. Dříve tu mívali jen staré kalendáře.
-
- 1. července byla v Helsinkách zahájena Konference o evropské bezpečnosti. Došlo ke snížení mezinárodního napětí.
 - Při akci „Z“ pro zlepšení životního prostředí bylo odpracováno přes 15 000 brigádnických hodin.
Před dokončením je nový hřbitov a samoobsluha.
 - Opravily se silnice V sádku, Příční, Na zahrádkách, Rychmanovská, Wolkerova, Masarykova a silnice k novému hřbitovu. Byla dokončena požární nádrž a pouliční osvětlení rozšířeno o 30 světel.
 - Byl proveden výkup pozemků pro postavení 12 rodinných domů, ZDŠ má nové ústřední topení.
 - Na žádost MNV byla provedena kontrola televizního příjmu pro ulice, kde si občané stěžují na špatný příjem.
 - Příkopy byly vyčištěny a upraveny v Příční ulici, V sádku a u Divadelní služby. U Divadelní služby byla část příkopu dána do skruží a upraveno tady nové parkoviště.
 - Zrušení cesty bylo provedeno V sádku ke Staré hoře. Nová cesta k železničnímu mostu byla vedena dále podél svodnice vody, tato do řeky Litavy byla nově upravena, zabezpečena a byl vybudován příjezd do nově budované ulice Na zahrádkách.
 - Byla zahájena výstavba bytovek na ulici 9. května.
 - Byla zahájena výstavba 4 bytových jednotek pro členy JZD za poštu u fotbalového hřiště.
 - JZD hospodaří na 730 ha zemědělské půdy, 6,84 ha půdy je rekultivováno pro výsadbu vinice. Počet pracovníků je 179, roční mzda jednoho činí 22 950 Kč.
 - JZD spolupracuje s STS Brno-Heršpice, která pomáhá těžkou mechanizací.

- Okresní kulturní středisko uspořádalo přehlídku divadelních souborů Brno-venkov. Konala se 24.–26. května v újezdské Sokolovně pod záštitou MNV a Osvětové besedy. Zúčastnilo se 6 divadelních souborů, ale účast našich občanů byla malá.
- K 31. 12. je v obci 2 852 obyvatel, letos se narodilo 16 chlapců a 23 děvčat, zemřelo 35 osob.
- 7. května ve věku 82 let zemřela kronikářka Adéla Staňková.

- Úkoly tohoto roku: nový hřbitov, samoobsluha, veřejné osvětlení, úprava ulic a chodníků, generální oprava sálu v Dělnickém domě, výsadba stromků, nové zařízení na sportovním hřišti, úprava parčíků a prostorů před domy.
- Celkem bylo na všech akcích odpracováno 8 010 hodin našimi občany zdarma.
- 1. listopadu byl otevřen nový hřbitov.
- Koncem roku je v Újezdě 1 007 mužů, 1 047 žen. Chlapců do 15 let 376, dívek 380.
- Pionýrská skupina má 109 pionýrů a 47 jisker. Od školy a rodičů dostali novou klubovnu v areálu školy. Ve školní družině je 34 žáků.
- Staví se samoobsluha v ulici 9. května.
- Generální oprava sálu Dělnického domu.
- Nové zařízení na sportovním hřišti.
- Úprava veřejného osvětlení

- Samoobsluha v ulici 9. května byla postavena nákladem 1 155 000 Kčs, odpracováno mnoho brigádnických hodin.
- Přestavba kanceláře a ústřední topení na MNV.
- Rekonstrukce rozhlasového zařízení.
- Zmodernizování zařízení školní kuchyně.
- Parkové osvětlení v Masarykově ulici, výsadba zeleně.
- Úpravy v Dělnickém domě: elektrifikace, jevištní zařízení.
- Požární nádrž v sádce.
- Úprava prodejny zeleniny u MNV.

Rok 1974

Rok 1975

- Úprava oddací síně.
- Automatická telefonní ústředna.
- 4 bytovky JZD u hřiště.
- Budování 8 bytových jednotek v ulici 9. května – náklad 1 300 000 Kčs.
- Výkup pozemků pro výstavbu rodinných domků (V sádka 23, Zahrádky 30 rodin).
- Dne 3. 3. 1975 umírá tragickou smrtí při výkonu zaměstnání ve věku 57 let prof. Vojtěch Haluza, který z důvodu spravedlivého odporu proti komunistickému režimu nemohl vykonávat své povolání učitele a profesora a byl tímto režimem přinucen pracovat jako dělník v brněnské Teplárně. Zde byl těžce zraněn a následně těmto zraněním podlehl.

Rok 1976

- Dokončení samoobsluhy.
- Generální oprava Dělnického domu.
- Ústřední topení v mateřské školce a v ZŠ.
- Oprava komunikací v délce 1 800 m.
- Výstavba mateřské školky.
Divadelní služba: nadstavba administrativní budovy, 273 zaměstnanců.

Rok 1977

- Výstavba skladu pro propan – butanové lahve za 211 000 Kčs.
- Silnice ke skladu smetí a odpadu v Sokolnicích, od MNV k fotbalovému hřišti, k hřišti za Sokolovnou a ke drogerii.
- Oprava silnic v ulicích Wolkerova, Družstevní, Legionářská, část ul. 9. května.
- Kanalizace: začátek v Zahrádkách, dokončení U jatek, okolo Divadelní služby.
- Generální oprava koupaliště za 60 000 Kčs.
- Výsadba 180 stromků a keřů.
- Kostel – nová omítka na věži a průčelí.
- Generální oprava instalace mateřské školky.

- Kanalizace v Zahrádkách 80 000 Kčs.
- Generální oprava elektroinstalace v ZŠ 350 000 Kčs.
- Tribuna v parku u mlýna 30 000 Kčs, úprava prostranství před tribunou.
- Kanalizace u budovy Českého svazu chovatelů ve Šternově, v ul. Wolkerově.
- Vyčištění rychmanovský rybník – 20 000 Kčs.
- Chodníky ke studni „U okovu“ s průjezdem mezi domy – 20 000 Kčs.
- Rekonstrukce mlýna – výroba krmných směsí – 3 000 000 Kčs.
- Divadelní služba – dokončení nadstavby a začátek výstavby 2. správní budovy. JZD předává Div. službě prostor bývalé traktorové stanice.
- Sokol přistavuje kabiny – 20 000 Kčs.

- Asfaltový průtah obcí – Okresní správa silnic Brno-venkov 2 000 000 Kčs (konec staré dlažby).
- Vozovka na nám. Míru.
- Zpevněno prostranství před mateřskou školkou, u pohostinství, u kostela.
- Parkoviště u Divadelní služby.
- Chodník u kostela, napojení na kanalizaci odpadní vody.
- Kanalizace v Nádražní ul.
- Dvě zastávky ČSAD.
- Otázka pitné vody zůstala nevyřešena.
- Počet obyvatel: 1 030 mužů a 1 118 žen, 274 chlapců do 15 let a 264 dívek – celkem 2 686 obyvatel.
- Na koupališti je prováděn výcvik neplavců.
- Výrobní družstvo Druků plní plány výroby – 5 597 200 Kčs.
- Šaratica – závody „Moravského zřídla“, ředitelství v Moravském Berouně. Závod má 35 pracovníků a vyrobí za rok 244 500 lahví, to je 17 111 hl hořké léčivé vody.
- V lednu byly mrazy až 20 stupňů pod nulou. Školy měly prázdniny, některé závody zastavily provoz.

Rok 1978

Rok 1979

Rok 1980

- Na konci roku 2 672 občanů.
- Úkoly: nutnost nové mateřské školky, kanalizace, likvidace divokých skládek.
- Oprava silnice II. třídy Židlochovice – Slavkov v délce 1 780 m.
- Z pohostinství u kostela vybudován závod veřejného stravování pro zaměstnance místních závodů a pro důchodce.
- Sokol upravil hřiště pro házenou, ochozy a zavedl ústřední topení.
- Na hřišti kopané byla dokončena výstavba kabin, ústřední topení, zabudování kabelů, úprava terénu.
- Divadelní služba: úprava plochy pro parkoviště, rekonstruovány dílny.
- Vysázení 2 000 stromků a keřů na koupaliště, do parku, na nám. Míru, na nový hřbitov.
- Výstavba rodinných domků Na zahrádkách, u fotbalového hřiště.
- V závodě Šaratica postavena hala na uložení lahví a obalů.
- JZD: oprava skladů, prostor pro umělá hnojiva, nová přípojka vody, úprava teletníku, oprava vinárny „Pod mohylou“.
- Divadelní technika: úspěšné plnění dodávek pro Palác kultury v Praze.
- Tylovo divadlo nastudovalo 2 divadelní hry za rok.
- Mohyla míru – přes 75 000 návštěvníků. Největší zájem: Sovětský svaz, Francie, Německo, Rakousko, a 2 autobusy z Belgie.
- Sokol – házenkáři: úprava hřiště – antukový povrch, instalace umělého osvětlení, generální oprava ústředního topení v Sokolovně. Muži i ženy na celostátní spartakiádě v Praze.
- Byl zrušen zeleninový stánek.
- Nezačala výstavba mateřinky pro nedostatek projekční přípravy.
- Počet obyvatel k 31. 12. 1980: 2 655, z toho 1 018 mužů, 1 103 žen. 28 narozených, 36 zemřelých, přistěhováno 51, odhlášeno 86.

Rok 1981

- Volby – předsedou MNV je Karel Hradský, tajemníkem Jaruška Mácová a místopředsedou Oldřich Doležal.
- MNV zajišťuje: realizaci výstavby areálu škol, inženýrské sítě, výstavbu mateřinky pro 120 dětí, přístavbu 6 tříd ZŠ, výstavbu školní kuchyně a jídelny, tělocvičny.
- Byly ukončeny projektové práce za 200 000 Kčs, ukončen výkup pozemků pro výstavbu mateřinky za 135 000 Kčs.
- Tylovo divadlo se zúčastnilo na XII. národní přehlídce vesnických divadel ve Vysoké nad Jizerou Gogolovou hrou Revizor.
- Místní knihovna – 8 683 výpůjček, 306 čtenářů, 3 658 knih.
- Divadelní technika ukončila jevištní technologii pro Palác kultury v Praze ve výši 180 milionů korun. Na rekonstrukci Národního divadla dodáno technolog. zařízení za 19 milionů.
- Drukův – splněn plán výroby ve výši 6 522 840 Kčs.
- Šaratica – závod má 34 pracovníků, výroba 2 402 000 lahví hořké léčivé vody.
- Umělecká řemesla (truhlářství a restaurátorství): 16 zaměstnanců (provozovna u nádraží v Sokolnicích). Letos pracuje na zařízení pro UV „Slovenského svazu žen“ v Bratislavě.
- Počet obyvatel k 31. 12. 1981: 2 611 lidí, z toho 996 mužů, 1 093 žen, 258 chlapců, 264 dívek.

- Byla vybudována nová mateřská škola pro 120 dětí. Mimo placených zde bylo odpracováno 4 000 brigádnických hodin zdarma a vzniklo dílo v hodnotě 400 000 Kč. Bylo provedeno předzásobování – kotel a radiátory pro ústřední topení, okna a vchodové dveře v hodnotě 220 000 Kčs. Hodně pomohlo JZD Průboj.
- U koupaliště byla vybudována příjezdová cesta s parkovištěm.
- Na zahrádkách je dokončena elektrifikace a zahájena kanalizace v hodnotě 500 000 Kčs.
- Zahájena přestavba lékárny v 1. patře.
- Český svaz ochránců přírody věnuje pozornost zeleni, půdě a vodě. Sběr semen stromů a léčivých bylin. Svaz má 23 členů.

Rok 1982

Upravovali park u koupaliště a pomáhali při dokončování tribuny v parku. Ve spolupráci s „Mysliveckým sdružením“, za pomoci „Českého svazu žen“ bylo vysazeno 420 stromů, 40 keřů růží a 40 okrasných dřevin.

- Moravská zřídla – závod 031 v Újezdě u Brna obdržel za plnění úkolů standartu generálního ředitele Lázní a zřidel.
 - Český svaz chovatelů má 96 členů. Měl výstavu králíků, drůbeže, holubů a exotů. Organizace se zařadila na I. místo v okrese, předsedou je Miloslav Vykouk. Organizace má vlastní domek na Rychmanově od ONV za 7 785 Kčs.
 - Má dílce na výstavbu objektu za 13 000 Kčs, stodolu u šternovského rybníčka, auto ŽUK a traktor Zetor se dvěma přívěsy.
 - Sbor pro občanské záležitosti uvítal 23 dětí do života, spolupracoval při uzavření 20 sňatků a 11 zlatých svateb a při slavnostním slibu pionýrů, uvítali prvňáčky.
 - K trvalému pobytu se přihlásilo 48 občanů, odhlásilo se 76.
 - K 31. prosinci je 2 566 obyvatel, z toho 979 mužů, 1 077 žen, 254 chlapců, 256 dívek.
 - Pozitiva: polní úroda, založení sadů a vinogradů, výsadba stromů, keřů a růží, výstavba rodinných domků.
 - Negativa: málo nezávadné vody, potřeba další kanalizace.
-
- Pokračují práce na hrubé stavbě školky, na inženýrských sítích Na zahrádkách, dokončena kanalizace, zahájeny práce na komunikaci, pokračuje přestavba lékárny, zahájena rekonstrukce budovy MNV, úprava sálu Dělnického domu, zastřešení tribuny v parku u mlýna.
 - Prodejna obuvi přemístěna na roh Nádražní ul. proti škole – tím uvolněny prostory pro demolici a výstavbu závodu veřejného stravování, které bude zabezpečovat Jednota.
 - Na koupališti jsou přísnější předpisy pro nezávadnou vodu, chybí stánek pro občerstvení.
 - V obci zařízena sběrna druhotných surovin.

Rok 1983

Pohled na Újezd u Brna

Dům číslo 1 v Újezdě u Brna – tzv. mýtnice – vybíralo se zde mýto

- Čsl. chovatelé mají 92 členů. Obeslali celkem 5 výstav s účastí delegáta na výstavě ve Varšavě, kde vystavoval holuby.
- Pokračuje výstavba jejich domu na Rychmanově. Organizace byla hodnocena jako nejlepší na okrese Brno-venkov.
- Škola má nový název – základní škola místo základní devítiletá škola. Škola má 13 tříd s 377 žáky.
- Do důchodu po 24 letech působení odešel ředitel Jan Pěček. Školu převzala ředitelka Dr. Jarmila Procházková z Brna. Je tak druhou ředitelkou na této škole.
- Počet obyvatel k 31.12.: 953 mužů, 1 069 žen, 254 chlapců a 275 dívek – celkem 2 551 obyvatel.

Rok 1984

- Budova MNV – výměna dveří, širší okna, rekonstrukce ústředního topení.
- Na školce dokončena hrubá stavba, zahájeny práce na vodu a elektroinstalaci. Prostavěno 953 000 Kčs a s brigádami vytvořeno dílo za 1 350 000 Kčs.
- Park u koupaliště: nové dětské hřiště, koutek pro matky s dětmi, zahradní stoly u tribuny v parku – celková hodnota 100 000 Kčs.
- Pokračuje výstavba rodinných domků Na zahrádkách, železniční stavitelství dokončilo komunikaci v hodnotě 700 000 Kčs.
- Teplotechna provedla opravu vozovky kolem starého hřbitova v hodnotě 250 000 Kčs.
- Sběrné suroviny: železný šrot 430 kg, starý papír 9 201 kg, textil 41 kg, barevné kovy 259 kg. Hodnota sběru 8 127 Kčs.
- Tylovo divadlo se úspěšně s hrou Maryša účastnilo přehlídky div. souborů ve Vysokém nad Jizerou.
- Obyvatel – 2 575 lidí.

Rok 1985

- Byly zbořeny 3 domy v Masarykově ul. proti kostelu, komplex urovnán a začala výstavba nákupního střediska.
- JZD: hospodářů společně Újezd, Sokolnice, Telnice a Žatčany. V Újezdu jsou významné vinice a velkokapacitní kravín.

Pohled na Újezd – vinohrady na Kříbech

- Chovatelé mají 68 členů, z toho 5 mládežníků. Účastní se výstav v ČSSR a NDR. Využívají půdu nevhodnou pro JZD.
- Je dokončena výstavba chovatelské haly. Peněžní hotovost je 87 018 Kčs.
- Mohyla míru – oslava 180. výročí bitvy u Slavkova. Návštěvníci z Francie, Belgie, Anglie a jiných zemí.
- Lidová knihovna – nárůst stavu knih o 464, celkem 7 777 knih. Čtenářů je 346.
- Škola měla 14 tříd a 387 žáků. 40 % žáků šlo na studie, 60 % do učebních oborů.
- V pionýru pracuje 305 dětí ve 14 oddílech.
- Na spartakiádu cvičilo 209 žáků.
- Počet obyvatel na konci roku: 2 539. Přistěhovalo se 45, odstěhovalo 79 obyvatel.

Rok 1986

- Tento rok psal nový kronikář – Jan Pěček – ředitel školy v důchodu.
- Dosavadní kronikář Karel Dočekal zemřel po delší nemoci 6. března 1987.
- Koncem listopadu byla dostavěna mateřská školka a 1. prosince zahájila provoz.
- 24. a 25. května byly konány volby do všech zastup. sborů. Kandidátů pro MNV bylo 45.
- 4. června byl na ustav. schůzi jmenován předsedou MNV Karel Hradský, tajemníkem Jaruška Máčová, místopředsedou Frant. Nebl. Rada má 9 členů.
- JZD má název „JZD česko-kubánského přátelství se sídlem v Sokolnicích“.

Rok 1987

- Obyvatelstvo na počátku roku: 2 557 občanů. Narozených 35, zemřelo 32, přihlásilo se 92, odhlásilo 78 občanů.
- V soutěži národních výborů okresu Brno-venkov se náš MNV umístil na 3. místě. Kromě čestného uznání obdržel i obnos 30 000 Kčs na další výstavbu.

Poklepání základního kamene (ministr Lachnit) a zahájení výstavby DPS – duben 2002

- Byla zahájena další etapa budování přístavby ZŠ.
- Do středních škol bylo odesláno 24 žáků. Na škole pracuje 16 zájmových kroužků.
- Sokol po spartakiádě přesouvá práci do jednotlivých oddílů a odborů. Byla dokončena oprava trávníku fotbalového hřiště. Oddíl kopané dosáhl pěkných výsledků, ale stagnovala činnost v oddílu házené.
- **ČSČK** má 291 členů a 9 členů dorostu. Mají zdravotnickou družinu a skupinu 8 hlídek. Poskytli pomoc 822 občanům.
- Byl organizován sběr: 50 kg makovic, 150 kg papíru a 50 kg textilu. Navštívili domov důchodců v Sokolnicích, zajišťují služby na koupališti, školí brance. Na okresní konferenci obdržela organizace zlatou plaketu „Vzorná ZO ČSČK“ 1. stupně. V říjnu bylo ve vinárně JZD setkání nositelů Janského plakety. Byly předány zlaté a stříbrné plakety za bezplatný odběr dárců krve.
- **Svaz požární ochrany** má 62 členů, z toho 51 mužů a 11 žen. Na akcích pro zlepšení vodního zdroje, výstroje a výzbroje bylo odpracováno 322 brigádnických hodin. Sbor zasahoval třikrát při požárech a provedl námětová cvičení. Mládež se zúčastnila soutěže hry „Plamen“ a umístila se v Hrušovanech na 4. místě. Postoupila do dalšího kola v Oslavanech.
- **Český zahrádkářský svaz** má 282 členů. Na výstavě vína v sokolovně bylo 583 vzorků od domácích členů, 191 vzorků z okolí. Členové obeslali také výstavy vín v okolí.
- Od 31. srpna do 6. listopadu byla v provozu moštárna. Bylo zpracováno 5 089 litrů moštu. Zapůjčuje se odzrňovač, drtič hroznů a filtr na víno. Každým rokem se opatřují umělá hnojiva. Výkup hroznů byl proti jiným létům slabší. Vykoupilo se 200 q, v jiných letech až 800 q hroznů.
- **Český svaz žen** organizuje přednášky o kriminalitě, koncert Moravských učitelek, zájezd důchodců do Dukovan, burza zimních oděvů a sportovních potřeb, zájezd do Národního divadla na Lucernu. Vítají přistěhovalce, navštěvují domov důchodců. Předsedkyní svazu je Miriam Kopečková, zástupce v Národní frontě Ludmila Sekaninová.

DPS – foto z roku 2004

zadní trakt DPS (ing. arch. L. Tupá)

- **Český svaz chovatelů** dá za rok na „stůl národa“:

Konzumních vajec	5 172 ks
Králičí kožky	3 527 ks
Angorská srst	10 kg
Kůzlečí kožky	2 ks
Ovčí kožky	2 ks
Kůže z nutrií	55 ks
Kůže z norka	25 ks
Kůže z lišky	28 ks
Kůže z pesce	43 ks

 Hodnota odevzdaných produktů činí 242 221 Kčs.

- Členská základna na začátku roku 64 členů, na konci 57. Předsedou Miroslav Vykouk, jednatel Zdeněk Suchomel, pokladník Vladimír Cupák ml.
- **Český myslivecký svaz** má 45 členů a 9členný výbor. Předsedou je opět Vladimír Krejčí. Z povoleného odlovu 410 ks zajíců bylo odloveno 288 ks. Odchyt zajíců jen 67 ks, odlov bažantů 288 ks. Celkově bylo odloveno 1 335 kg užitkové zvěře, Interlovu odevzdáno 670 kg, tedy jen 50,3 %. Klesá hubení škodné, zúčastňuje se jen 10 členů. Kroužek mladých přátel myslivců má 12 členů, kteří se podílejí na sběru a líhnutí vajec bažantů.
- **Divadelní technika** – největší místní závod má 425 zaměstnanců. Nejlepší výsledky měl při výrobě řízených regulačních pultů osvětlení. Závod získal cenu na výstavě elektroniky v Gottwaldově. Hodnocení roční výroby dosáhlo 63 milionů korun.
- **Teplotechna** je nejmladší závod v Újezdu. Po zrušení výroby v místní cihelně JZD zakoupil dvouhektarový prostor podnik Izolační závody Brno. Na upraveném terénu začala výroba „plastonitu“ – izolační látky na střechy a pro nátěr věcí ve vlhkém prostředí. Předčil všechny izolační výrobky. V roce 1979 vyrobil první stroj 36 tun, příští rok už 212 tun plastonitu, v roce 1983 už 1 000 tun.
- **Oblastní podnik služeb** má celkem 72 zaměstnanců. Kadeřnictví, holičství, fotoslužbu a autoservis. Hlavně se zaměřil na

DPS v Újezdě u Brna

Otevření DPS v roce 2004

práce stolařské, ve spolupráci se zámečnictvím provádí zařízení veřejného stravování a výrobu nábytku. Závodu byla udělena „Rudá standart“ a 1. místo v soutěži o nulovou úrazovost. Vedoucí provozovny Alois Křížek byl vyhodnocen jako nejlepší pracovník celého OPS Rosice.

- **Drukov** má 53 zaměstnanců, vedoucím je Zd. Zeman. Zaměřují se na opravářské a údržbářské práce kovo. Zhotoveno 10 ks. prototypů výrobku Profilprojektor pro koncernový podnik Sowel Teplice a 2 500 ks kazet na vrtáky pro export.
- **Ústředí uměleckých řemesel** má 15 zaměstnanců, vedoucím je Stanislav Hrbek. Závod získal 2. místo v soutěži mezi středisky. Finále proběhlo na Pražském hradě.
- **JZD čs.-kubánského přátelství** má 1 129 ha zemědělské půdy, z toho 990 ha orné půdy, 30 ha vinic, 54 ha pastvin. Rok byl nepříznivý. Byla krutá zima a chladné jaro. Pro vegetační období bylo málo slunečního svitu, v květnu a červnu byly neúměrně vysoké srážky, lijáky se škodami na porostech. Nepříznivá byla situace s ovocem a zeleninou. Musely se zaorávat okurky.
- **Zdravotní středisko** má dva obvody: MUDr. Jiří Jurečka se sestrou Milenou Palečkovou a MUDr. Krobath se sestrou M. Ondrovou. Dětské oddělení MUDr. Květoslava Jonasová, ženské oddělení MUDr. Crha, zubní MUDr. Hana Formanová se sestrou Vlastou Fialovou.
- Lékárna je v současné době zařízena jen na výdej léků.
- Koupaliště bylo připraveno na sezónu. Vyměněn křemičitanový písek ve filtrech, proveden nátěr všech tří bazénů, železných konstrukcí, plechových kabin a správní budovy. V první pol. července byla návštěvnost až 2 650 osob.
- Důchodcům s nízkými důchody přispívá MNV na obědy. Za rok to byla částka 24 000 Kčs.
- Obyvatel je koncem roku 2 546. Přistěhovalo se 47 a odešlo 60 občanů. Uzavřeno bylo 24 manželství, rozvedeno 11 párů. Počet občanů 80 let a výše je 88. Nejstarší občankou je Marie Šuláková – 93 roků. Nejstarší muž – také 93 let, je Václav Hlaváček.

Bytovky ve výstavbě a těsně před dokončením, ulice Na Zahrádkách (ing. arch. L. Tupá)

Rok 1988

- Dokončení hrubé stavby ZŠ, u školky terénní úprava a vybudování dvou pískovišť. Zahájeny pozemní práce na čističce odpadních vod.
- Na zahrádkách výstavba 24 bytových jednotek. Provedena pilotáž na zpevnění základů půdy. Přípravné práce na hlavní kanalizační sběrač.
- Divadelní technika dokončila výstavbu haly hutního materiálu za 5 500 000 Kčs.
- JZD dostavělo odchovnu mladého dobytka za 3 400 000 Kčs. Vodovodní přípojka za 300 000 Kčs.
- Drukov – ukončení a dání do provozu rozsáhlé přístavby závodu.
- 70. výročí vzniku ČSR – slavnostní akademie ZŠ.
- Rada MNV vydává čestná uznání občanům, kteří se nejvíc zapojili do veřejně prospěšné práce.
- Folklorní soubor žen „Rozmarýna“ a dětí „Rozmarýnek“ pod patronací JZD vystupují při akcích v obci, účastní se soutěží mimo obec, přehlídky souborů v Ořechově. Pěvecké soubory vede ředitelka školy Dr. Jarmila Procházková.
- Zpravodaj státní ochrany přírody pracuje při kulturní školské komisi.
- Vysoký věkový průměr snižuje činnost KSČ i ČSL.
- Divadelní technika žádala, aby byla jako samostatný podnik, nebylo jí však vyhověno a zůstává v přímé vazbě na generální ředitelství.
- Drukov má 56 zaměstnanců. Byla dokončena výstavba provozovny nákladem 6 445 000 Kčs. Provozovna se podílí na plynofikaci naší oblasti a na vybudování centrální čističky odpadních vod. Pomohla finanční částkou 200 000 Kčs.
- Oblastní podnik služeb OPS Rosice – SP Újezd u Brna má nový název „ERVES“. Provozovna se umístila v mimopodnikové soutěži na 1. místě. Byla vybudována nová stolárna za 750 000 Kčs.
- Teplotechna je od 1. 7. státní podnik se 13 zaměstnanci, výroba je dále zaměřena na Plastonit – ochranný snímatelný lak.
- Šaratica – v rámci přestavby bylo zavedeno brigádní odměňování za práci. Bylo vyrobeno 2 740 000 ks lahví.

Výstavba bytovky Na Zahrádkách, 2005

- Bylo opraveno 54 studní, vybudována nová cesta, úprava okolí, položena nová dlažba, opravena studna na užitkovou vodu. Podniku byl udělen Rudý prapor ministerstva zdravotnictví.
- Ústředí uměleckých řemesel má 12 zaměstnanců a v soutěži středisek se umístil na 3. místě. Byla provedena nadstavba sociálního zařízení a rozšířena dílna restaurátorů.
- JZD nesplnilo plán v rostlinné výrobě. Pole trpěla nedostatkem srážek a vysokými teplotami v březnu a dubnu. Předčasně zakvetly porosty kmínu, nižší byla první seč víceletých pícnin. Ve vinohradech se sklídilo 286 tun hroznů. Živočišná výroba plnila.
- Byla dokončena výstavba seníku v Žatčanech, vybudovány nové stájové objekty a výkrmna hovězího žíru. Byla realizována výsadba vinice za 101 000 Kčs.
- JZD zakoupilo obytný přívěs, který byl v létě umístěn v termálních lázních na Slovensku.

Stav silnice ulice Rozprýmová před opravou rok 2001

Nová vozovka na ulici Rozprýmová – foto z roku 2004